

VERKKOSEN KÄYTÄVILLÄ KUHISEE

Teija Lehto (toim.)

TAMK
TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

VERKKOSEN KÄYTÄVILLÄ KUHISEE

Sotefo-hankkeen parhaat käytännöt

Teija Lehto (toim.)

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Sarja B. Raportteja 60.

Tampere 2013

ISSN 1456-002X

ISBN 978-952-9503-41-6(PDF)

Kustantaja: Tampereen ammattikorkeakoulu

Toimittaja: Teija Lehto

Kansi: Miia Törmänen (Verkkosen grafiikka) ja Teija Lehto

Tämän julkaisun käyttöoikeutta koskee
[Creative Commons Nimeä—Ei muutoksia 3.0 Muokkaamaton –lisenssi](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/)

SISÄLTÖ

<u>Johdanto</u>	5
Viivi Juusela:	
<u>Työelämäjaksoista uutta näkökulmaa opetukseen</u>	6
Niilo Korhonen:	
<u>Välimatkat häipyvät ja aikataulut helpottuvat verkon välineillä</u>	10
Teija Lehto:	
<u>Kokemuksia verkkomateriaalin ristiinarvioinnista</u>	14
Marja Rautajoki:	
<u>Verkostojohtamisen vinkkejä</u>	17
Minna Markkanen	
<u>Verkko-oppiminen haastaa opettajat ja opiskelijat</u>	20
Marika Lehvonen & Katja Laitinen	
<u>Yhteistyöllä opiskelijan ohjausta ja arviointia kehittämään</u>	24
Minna Markkanen	
<u>Lähihoitajaopiskelijat seikkailevat Verkkosessa</u>	26
Marja Rautajoki:	
<u>Verkkonen.fi-oppimisfoorumien käyttömahdollisuudet Pirkanmaan maakuntakorkeakouluverkoston työharjoittelun tukifoorumina</u>	29
Viivi Juusela, Niilo Korhonen, Teija Lehto:	
<u>Yhteenveto Sotefo-projektin toteutuksesta ja tuloksista</u>	42
<u>Verkkonen-hahmoja</u>	45
<u>Webinaarin 27.11.2012 ohjelma</u>	46
<u>Sotefo-päätösseminaarin ohjelma</u>	47

Johdanto

SOTEFO-PROJEKTI PÄÄTTY VERKKONEN JATKAA

Luet ESR-rahoitteen SOTEFO-projektin loppujulkaisua. Projekti toteutettiin ajalla 1.4.2010—31.8.2013, ja se saavutti erinomaisesti tavoitteensa. Projektin keskeisin saavutus oli Verkkonen-oppimisfoorumi, joka lisää vuorovaikutusta työelämän ja oppilaitosten välillä. Hankkeessa tuettiin myös onnistuneesti verkon välinein työpaikkaohjaajien ja arvioijien oppimista. Keskeisellä sijalla oli niin ikään verkon välineitä hyödyntävä opettajien ja työpaikkaohjaajien ohjaustyö opiskelijoiden työssäoppimisjaksojen aikana.

Verkkonen-oppimisfoorumi hallinnoi hankkeen aikana projekti-koordinaattori Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA (1.8.2013 alkaen nimeltään Saimaan ammattiopisto Sampo). Hankkeen jälkeen Verkkosen hallinnointivastuu siirtyy Hyria koulutus Oy:lle. Verkon välineiden asiantuntijana hankkeessa toimi Tampereen ammattikorkeakoulussa (TAMK) sijaitseva VirtuaaliAMK-verkoston kehittämysyksikkö.

Hankkeen yksityiskohtiin voi perehtyä myös Sotefo-blogissa: <http://sotefo.wordpress.com/>.

Toivotamme antoisia lukuhetkiä!

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Etelä-Karjalan aikuisopisto
AKTIVA

Hyria
● ● ● ● ●

VirtuaaliAMK-verkosto

TYÖELÄMÄJAKSOISTA UUTTA NÄKÖKULMAA OPETUKSEEN

*Viivi Juusela, SOTEF0-projektin projektipäällikkö.
Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA.*

Opettajien työelämäjaksot ovat olleet tärkeä osa ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä jo vuodesta 2000 lähtien. Työelämäjaksot on linjattu valtakunnallisella tasolla keinoksi mm. opettajan osaamisen, työssäoppimisen ja sekä työelämäyhteyksien kehittämiseen (Frisk, T., 2012).

SOTEF0-projektin yhtenä tavoitteena oli mahdollistaa sosiaali- ja terveysalan opettajille työelämäjaksot. SOTEF0-projektin aikana vuosina 2010—2013 yhteensä 24 opettajaa toteutti 1-4 viikon mittaisen työelämäjaksos erilaissa sosiaali- ja terveysalan organisaatioissa ja yrityksissä.

”Työelämäjakson jälkeen opettajat ovat kokeneet, että heillä on työelämässä tärkeitä ja läheisiä yhteistyökumppaneita.”

PROJEKTILÄHTÖISIÄ KEHITTÄMISHANKKEITA

SOTEF0-projektin työelämäjaksos yhtenä tavoitteena oli toteuttaa kehittämishankkeita yhdessä työelämän kanssa.

Opettajat kehittivät opetussuunnitelmia työelämlähtöisemmiksi ja perehdyttivät sekä kouluttivat jaksoillaan työssäoppimisen käytänteisiin ja arviointiin. Lisäksi kerättiin ennakointitietoa sosiaali- ja terveysalan organisaatioista ja yrityksistä.

TYÖELÄMÄYHTEYKSIEN KEHITTÄMINEN – VERKOSTON LAAJENTUMINEN

Sosiaali- ja terveysalan opettajat kokivat yhdeksi merkittävimmäksi työelämäjakson hyödyksi työelämäyhteyksien kehittämisen. Kuntoutusalan opettaja Sirpa Ingman-Hartikainen kertoi, että työelämäverkoston luominen oli hänelle yksi tärkeimmistä työelämäjakson kokemuksista ja hyödyistä. Hän hyödyntää jatkuvasti luotua verkostoa omassa työssään. Lähiverkoston kanssa tehdään yhteistyötä, mm. opintokäyntien merkeissä ja laajempaa verkostoa hän hyödyntää asiantuntijayhteistyönä. (Ingman-Hartikainen, S. 2013).

Työelämäjakson jälkeen opettajat ovat kokeneet, että heillä on työelämässä tärkeitä ja läheisiä yhteistyökumppaneita. Työelämäyhteistyökumppanit toimivat linkkinä opettajien kautta opetukseen. Yhteistyökumppaneita opettajat saavat ideoita, materiaalia, tietoa uusista työelämän käytänteistä.

Kuvassa Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVAn sosiaali- ja terveysalan opettajat verkostoitumassa.

MILLAISIA ODOTUKSIA TYÖELÄMÄLLÄ OLI OPETTAJIEN TYÖELÄMÄJAKSOISTA

Suurin osa työelämäjaksojen paikoista oli valmistautunut todella huolella opettajan tuloon paikalle. Opettajalle oli usein nimetty oma ohjaaja ja tehty valmista suunnitelmaa. Sosiaali- ja terveysalan opettajat Kiiski, Räihälä ja Ingman-Hartikainen kertoivat, että kuitenkin osassa työelämän paikoissa oli myös pelkoja opettajien työelämäjaksoja kohtaan. Työelämässä pohdittiin, että mitä ihmettä opettajat tulevat heidän työpaikkoihinsa ”tarkastamaan”. Osassa paikoissa mietittiin, kuinka pitää erityisesti valmistautua opettajan tuloon.

Työelämän pelot hälvenivät nopeasti opettajan aloitettua työelämäjakson. Työelämä huomasi, että samalla tavoin opettajaa tulee ohjata ja perehdyttää työelämän käytänteisiin. Tarkoituksena ei ole tarkastella paikkoja, vaan tutustua käytänteisiin molemmin puolin. Opettajat oppivat valtavasti työelämästä, mutta myös työelämä oli erityisen kiinnostunut mm. oppilaitoksen työssäoppimisen prosesseista ja käytänteistä sekä eri koulutuksista.

POIMINTOJA OPETTAJIEN TYÖ- ELÄMÄBLOGEISTA

”Ensimmäinen päivä takana ja olen ihan liekeissä.”

”Minulle oli suunniteltu hyvä kahden päivän ohjelma niin että pääsin mahdollisimman laajasti perehtymään teknologiaan hoitotyön tukena ja asiakkaan aktivoinnissa.”

”Se mikä sai minut varsin vakuuttuneeksi oli tietenkin se miten teknologiaa käytetään hoitotyön tukena eikä se ohjannut hoitotyötä it-sessään.”

”päivittänyt oikeesti hieman mennessä ajassa ollutta käsitteistöä ja käytäntöjä ja työtapoja sekä menetelmiä”

”Tämä jakso piti sisällään valtavasti uusia elämyksiä, ihania ihmisiä sekä valtavasti tietoa.”

”Olenkin saanut paljon hyviä vinkkejä ja mieleeni on putkahdellut useita ajatuksia, miten voisin omassa opetuksessani näitä unkarilaisen matematiikan menetelmiä soveltaa.”

”Pääsin myös esittelemään lähihoitajakoulutusta ja työssäoppimisen ja tutkintotilaisuuksien sisältöä ja arviointikriteereitä.”

OPETTAJIEN OSAAMISEN KEHITTÄMISTARPEET

Työelämän ja yhteiskunnan muutos tuo haasteita ammatillisen koulutuksen opettajan työhön (Frisk, T., 2012). Opettajat pääsivät työelämäjaksoilla päivittämään omia tietoja ja taitoja sekä hankkimaan uutta opetusmateriaalia. Opettajat kokivat, että he saivat työelämäjaksoilta uusia ideoita ja käytännön vinkkejä, sellaisia mitä ei löydy oppikirjoista. Uutta opetusmateriaalia syntyi tekstinä, lomakkeina, kuvia ja myös videoina. Työelämäjaksot paransivat opettajien ammatillista osaamista ja lisäsi työmotivaatiota. Opettajat Ingman-Hartikainen, Kiiski ja Rähälä totesivatkin, että työelämäjakso oli todella positiivinen kokemus. Mukava oli kuitenkin palata omaan työhön uusien ideoiden kanssa. (Ingman-Hartikainen, S., Kiiski, A. ja Rähälä A-L. 2013). Tässä poiminta opettajan työelämäjaksoblogista.

KIRJOITTAJA

Viivi Juusela, KK,
Etelä-Karjalan aikuis-
opisto, AKTIVA,
sosiaali- ja terveys-
ala.

SOTEFO-hankkeen
projektipäällikkö
2010-2013.

”Olen saanut hyvää, ajanmukaista ja tulevaakin tietoa erilaisista mahdollisuuksista tukea esteetöntä elämää joka saralla, päässyt ohjaamaan asiakkaita niin keittiön kuin kylpyhuoneen mahdollisuuksista ja tänään olin mukana Toimivan kodin yhteistyökumppaneiden verkostoitumisseminaarissa jossa oli luennoitsijoita mm. STM:stä, ARA:lta ja TEM:stä. Ja tein tuttavuutta monien maahantuojien ja laitekehittäjien kanssa. Siis ihan mieletöntä.”

*Kuva lähihoitaja-
opiskelijoiden
projektityön
esityksestä.*

*Opettajien työelämä-
jaksoilla löytyneet
tiedot ja käsitteet
ovat siirtyneet jo ope-
tussuunnitelmiin,
opetukseen ja opiske-
lijoiden käyttöön.*

TYÖELÄMÄJAKSOISTA SAATUJEN KOKEMUSTEN LEVITTÄMINEN

Työelämäjakso tuo laajempaa hyötyä oppilaitokselle, kun opettaja jakaa kokemuksiaan ja heränneitä kehittämisajatuksiaan (Frisk, T., 2012). Projektin alusta asti luotiin käytänteet, kuinka opettajien työelämäjaksot päätetään, tehdään suunnitelmat ja sopimukset sekä kuinka annetaan palautetta.

Lisäksi erityisen tärkeänä pidettiin sitä, että opettajat jakavat muille kokemuksiaan ja kehittämisajatuksiaan. SOTEFO-projektissa päädyttiin siihen, että Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA sosiaali- ja terveysalan opettajat pitävät yhteistä työelämäblogia. Blogin tarkoituksena on jakaa kokemuksia, ajatuksia, ideoita sekä kirjata näitä asioita muistiin. Lisäksi opettajien työelämäjaksoblogi on toiminut opettajien keskinäisenä kannustimena ja ohjauksen välineenä.

Työelämäjaksoblogin lisäksi opettajat ovat levittäneet kokemuksiinsa myös koulutuslakokouksissa ja sosiaali- ja terveysalan kehittämispäivillä.

”Työelämäjaksoblogi on toiminut opettajien keskinäisenä kannustimena ja ohjauksen välineenä.”

TYÖELÄMÄJAKSOJEN TULEVAISUUS

Työelämäjaksot ovat toteutettu nyt projektirahoituksen turvin. Opettajien toiveena on, että työelämäjaksoista tulee osa oppilaitoksen vakiintunutta toimintaa. Opettajien haaveissa siintää jo seuraavat työelämäjaksot ja –paikat. Terveysalan opettaja Anu Kiiski visioikin jo kansainvälisestä työelämäjaksosta. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa (2011-2016) linjataan, että opetushenkilöstön mahdollisuudet päästä määräajoin työelämäjaksoille tulee turvata ammatillisessa koulutuksessa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

LÄHTEET

FRISK, T. (toim.) 2012. *Opas ammatillisten opettajien työelämäjaksojen toteuttamiseen.* Educa-instituutti Oy.

Ingman-Hartikainen, S., Kiiski, A. ja Räihälä A-L. 2013. *Ryhmähaastattelu 6.6.2013*

Opettajien työelämäjaksoblogi. 2011-2013. Verkkonen.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2012. *Koulutus ja tutkimus vuosina 2011-2016. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011.*

VÄLIMATKAT HÄIPYVÄT JA AIKATAULUT HELPOTTUVAT VERKON VÄLINEILLÄ

Niilo Korhonen, projektipäällikkö. Hyria koulutus Oy.

SOTEFO-hankkeen konkreettisessa toteutuksessa yksi keskeisistä työkaluista on ollut Adobe Connect -verkkoneuvottelu. Tässä artikkelissa esitellään verkkoneuvottelun soveltamista sekä hanketyöskentelyyn että koulutusten toteutukseen. Verkkoneuvottelun käyttöä esitellään konkreettisin esimerkein.

Hankkeessa kokeiltiin Adobe Connect -ohjelmiston (AC) lisäksi Webex-verkkoneuvottelua, mutta AC:n ominaisuudet havaittiin tässä tapauksessa paremmiksi ja tarpeisiin paremmin soveltuviksi.

”Käytännössä kolmen ja puolen vuoden aikana ei pidetty työkokouksia lähitapaamisina lainkaan.”

SÄÄSTÖÄ VERKKONEUVOTTELULLA

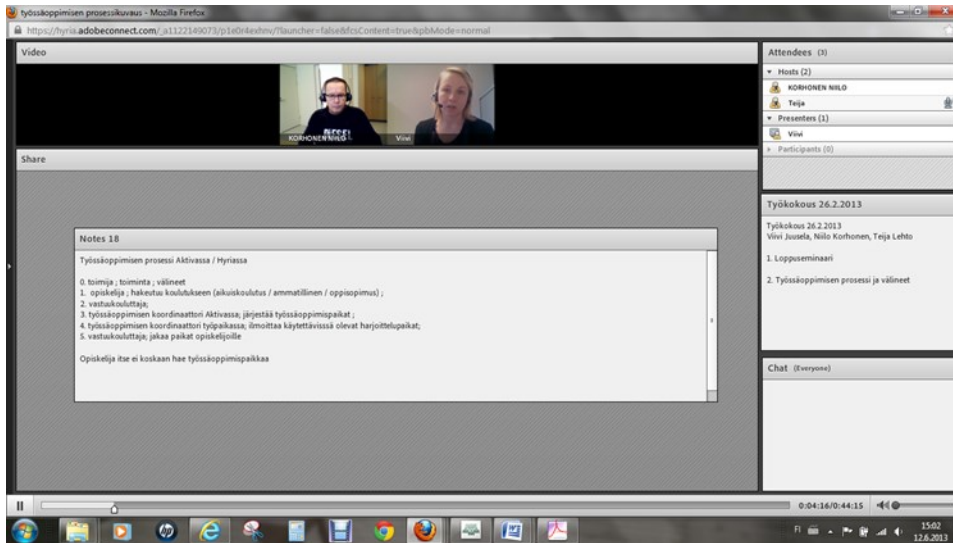
Verkkoneuvottelujen avulla säästettiin huomattavia summia matkustuskuluissa ja myös huomattiin selvää tehokkuuden lisääntymistä esimerkiksi kokouksia pidettäessä.

Kun kokous toteutetaan verkkoneuvotteluna, on fokus jatkuvasti käsiteltävissä asioissa.

HANKETYÖSKENTELY

Projektityöskentelyssä verkkoneuvottelua hyödynnettiin useita kertoja viikossa. Käytännössä kolmen ja puolen vuoden aikana ei pidetty varsinaisia työkokouksia lähitapaamisina lainkaan. Projektin suunnittelu ja toteutus tehtiin verkkoneuvotteluna ja yhteydenpito Hyvinkään, Tampereen ja Lappeenrannan välillä oli välillä hyvinkin tiivistä. Hankkeen henkilöstö teki paljon työtä esim. sisällöntuotantoon, oppimisfoorumien kilpailutukseen ja käyttöönottoon liittyen, hyödyntäen AC:n työkaluja.

Vastaavalla tavalla verkkoneuvottelua käytettiin yhteydenpitoon yhteistyökumppaneiden kanssa ja ensimmäistä kertaa Suomessa tehtiin myös projektien välinen vertaisarviointi Sotefon ja Vankilapetusta verkossa hankkeitten välillä täysin verkkomuotoisena. Myös ohjausryhmän kokouksiin oli mahdollista osallistua verkossa. Näin myös tapahtui etenkin Tampereen ja Hyvinkään seudun työelämän edustajien osalta.

Kuvassa projektipäälliköt Viivi Juusela, Niilo Korhonen ja Teija Lehto keskusteleval työpaikkaohjauksen prosessista.

TYÖPAIKKAOHJAUS

Projektin aikana pilotoitiin työpaikkaohjausta verkkoneuvottelua hyödyntäen. Hyriassa tehtiin kokeilu, jossa lähihoitajien aikuisopiskeluryhmän kahden työssäoppimisjakson ohjauskäynneistä toinen korvattiin lähitapaamisen sijasta verkkoneuvottelulla. Oppilaitoksen ohjaava kouluttaja oli todella tyytyväinen, koska paikasta toiseen liikkumisen sijasta aikaa pystyi käyttämään tehokkaasti varsinaiseen ohjaustyöhön. Seuraavaksi konkreettinen esimerkki välimatkojen häipymisestä ohjaustyössä.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon opiskelijat Heli ja Annamari suorittivat keväällä 2011 sairaanhoidon ja huolenpidon työssäoppimisen Kanadassa hoivapalveluja tarjoavassa yrityksessä. Työssäoppimisen ohjaukseen käytettiin AC-verkkokokoustyökalua, joka mahdollisti kuva-/ääniyhteyden ja dokumenttien jakamisen. Kouluttaja Kati Karvosen mukaan ohjaus onnistui vaivattomasti. Hänen mukaansa tämän tyyppiset ratkaisut tarjoavat opiskelijoille paremmat mahdollisuuden hakeutua työssäoppimaan myös lähialueen ulkopuolelle ja kuten tässä tapauksessa ulkomaillekin. Ohjauksen määrästä ja laadusta ei silti tarvitse tinkiä.

VINKKEJÄ ETÄOPETUKSEN JÄRJESTÄMISEEN

Onnistunut toteuttaminen edellyttää tarkkaa ennako-suunnitelmaa.

Etukäteen kannattaa suunnitella, missä vaiheessa on syytä pysäyttää live-kuvat esitysten ajaksi. Kun siirretään paljon dataa, vältetään esityksen pitäjän puheen päättämisen ja puuroutumisen.

Lyhyet ja selkeät ohjeet – paljon opiskelijoiden toimintaa ja pohdintaa.

Mitä näytöllä tapahtuu mahdollisen itsenäisen / ryhmätoiminnan (lähityöskentelyn) aikana? Aiheeseen liittyvä kuva, neutraali kuva tms.

Opiskeluryhmien välisen etäisyyden tunteen häivyttäminen on tärkeää.

Varaudu tietotekniikan ongelmiin. Miten toimitaan jos yhteys/ääni/kuva katkeaa tai alkaa pätkiä. Vaihtoehtoiset yhteystavat l. yhteys matkapuhelimella / sähköpostilla / verkkoympäristön kautta jatko-ohjeiden saamiseksi.

VINKKEJÄ ETÄOPETUKSEN JÄRJESTÄMISEEN

Vuorovaikutus on tärkeää. Tutustuminen, motivointi ja sitoutuminen onnistuvat lisäämällä huumoria, leikkejä, pelejä ja vapaata keskustelua.

Katsekontakti on tärkeä. Kameran sijoittelulla ja kameraa kohti puhumisella luodaan luontevampi kontakti.

Kameraan katsomista voidaan helpottaa ”sijaisihmisellä”. Nukke, maskotti tms. voi hyvin olla muistuttamassa kontaktin inhimillisyydestä.

Opettaja on opetustilanteen ideoija, ohjaaja ja leikkaaja.

Opettaja/tilanteen vetäjä on projektinjohtaja, joka pitää mielessään tilanteen etene-
misen kokonaisuuden ja sen osat.

On sovitava kuka huolehtii esitettävän materiaalin kon-
vertoimisesta ja siirtämisestä ympäristöön. Käytetäänkö valmiita ”varastoituja”
materiaaleja vai onko tavetta laatia uutta.

ARVIOIJAKOULUTUS VERKOSSA

Keväällä 2012 järjestettiin Hyriassa sosiaali- ja terveysalan tutkinto-
tilaisuuksien arviointiin perehdyttävä koulutus, joka koostui kol-
mesta lähiopetusiltapäivästä. Kaikilla ilmoittautuneilla ei ollut mah-
dollisuutta irrottautua joko työesteiden tai sairastumisten takia
kaikkiin lähiopetuskertoihin. Nämä poissaolot oli mahdollista korva-
ta katsomalla verkkosivuilta lähiopetusten nauhoitukset ja aineis-
tot. Tämän lisäksi tehtiin päivän aiheeseen liittyvä tehtävä.

Keväällä 2013 vastaavaa koulutusta suoritettiin pelkästään verkko-
pohjaisena. Koulutuksen suosio oli yllättävän hyvä ja yhden opinto-
viikon opiskeluponnistuksen aloitti yli kuusikymmentä työelämän
edustajaa. Saadun palautteen mukaan osa piti verkkokoulutukseen
liittyneitä kahta tehtävää vaativina, mutta kiitosta sai mahdollisuus
suorittaa koulutus oman tahdin mukaan. Työnantajien antaman
palautteen mukaan tämäntyyppinen koulutusmahdollisuus tarjoaa
mahdollisuuden irrottaa koulutukseen työntekijöitä aiempaa pa-
remmin. Lähiopetustoteutukseen ei varsinkaan pienistä työyksiköis-
tä voida lähettää samanaikaisesti useita työntekijöitä yhtä aikaa.

MOODLE-PEREHDYTYS ETÄYHTEYDEN AVULLA

Hyriassa sosiaali- ja terveysalalla kaikille aloittaville opiskelijaryhmil-
le luodaan Moodle-oppimisympäristöön oma opiskelualue. Jokainen
aloittava ryhmä saa lyhyen perehdytyksen ympäristön käyttöön.

Lahdessa aloitti keväällä 2012 hoiva-avustajaryhmä, joka tarvitsi pe-
rehdytyksen. Perehdytys tapahtui Adobe Connectia hyväksikäyttäen
siten, että Hyvinkään Kauppalankadulla perehdyttäjänä toiminut Nii-
lo Korhonen jakoi oman näyttönsä (Moodle näkymän) AC:ssa. Lah-
dessa opiskelijaryhmän kanssa kouluttajana toiminut esitti näkymän
datatykillä ryhmälle, jotka harjoittelivat omilla koneillaan Moodlen
käyttöä opastusta seuraten. Käytössä oli kuvan lisäksi myös ääniyh-
teys. Perehdytys onnistui hyvin ja opiskelijat pääsivät kiinni oppi-
misympäristön käyttöön. Perehdyttäjä säästi ajoajassa n. 2,5 h ja ajo-
kilometreissä 150 km.

YHTEISKOULUTUS KAHDEN TOIMIPISTEEN VÄLILLÄ

Syksyllä 2012 aloitti Hyriassa samanaikaisesti kaksi lähihoitajaryhmää Hyvinkäällä ja Riihimäellä. Näitten ryhmien kohdalla päätettiin kokeilla AC:n käyttöä yhdellä kasvun tukemisen ja ohjauksen sekä yhdellä hoidon ja huolenpidon kurssilla. Käytännössä kouluttaja oli fyysisesti läsnä jommankumman kaupungin opetuspisteessä. Toinen ryhmä seurasi opetusta ja myös esimerkiksi esittelivät ryhmätyönsä AC:n välityksellä. Kokeilua varten hankittiin normaalia laadukkaammat webkamerat ja äänentoistolaitteet.

VINKKEJÄ ETÄOPETUKSEN JÄRJESTÄMISEEN

Pohdi mihin omat tekniset taidot riittävät. Kokeile laitteistoa etukäteen. Sovi mahdollisesta teknisestä tuesta.

Sulkekaa mikrofonit / kuvayhteys mikäli niitä ei itsenäisen työskentelyn aikana tarvita.

”Verkkoneuvottelun hyödyntäminen työnteossa ja opetuksessa vaatii uudenlaista lähestymisnäkökulmaa.”

Kokeilu oli onnistunut ja sitä on myös tarkoitus jatkaa projektin päättymisen jälkeen. Kriittikinä opiskelijat mainitsivat liian pitkien luento-osuuksien seuraamisen raskauden etäosallistujina. Samaan asiaan liittyen he kertoivat välillä tuntuneen, että kouluttaja huomioi vain lähiopetuksessa olevan ryhmän. Jatkossa vastaavissa

toteutuksissa täytyykin kouluttajana toimivan aktiivisesti panostaa etäryhmän huomiointiin ja myös koulutuspäivän suunnitteluun niin, että luento-osuudet ja muun työskentelyn täytyy rytmittyä eri tavalla kuin pelkässä lähiopetuksessa.

LÄHDE

KORHONEN, N. (2008). *Virtuaaliluokka, Adobe Acrobat Connect Pro verkkokokouksympäristön käyttöönotto Savonian lisälmen yksikön sosiaalialan koulutuksissa, kehittämishankeraportti, JAMK.*

KIRJOITTAJA

*Niilo Korhonen, KM,
projektipäällikkö.
Hyria koulutus Oy,
sosiaali- ja terveystieteiden osasto.*

KOKEMUKSIA VERKKOMATERIAALIN RISTIINARVIOINNISTA

Teija Lehto, FM, erikoissuunnittelija. VirtuaaliAMK-verkoston kehittämisyksikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu.

SOTEFO-hankkeessa tuotettiin useita, laajuudeltaan varsin suppeita verkkoaineistoja. Aineiston tuottamisessa sovellettiin VirtuaaliAMK-verkoston tuotantorenkaisa hyväksi koettua mallia.

Ensin kukin opintokokonaisuus käsikirjoitettiin. Sitten materiaali toteutettiin lähes valmiiksi, jonka jälkeen suoritettiin materiaalin

ristiinarviointi. Arvioinnin kohteina olivat vain julkiset verkkomateriaalit, eivät kokonaiset opintojaksot, jotka sisälsivät myös salasanan taakse sijoitettuja osioita.

Ristiinarvioinnin keskeisen periaatteen mukaisesti arvioijat olivat eri organisaatiosta kuin materiaalin toteuttajat.

”Onnistuimme parantamaan verkkomateriaalien laatua ristiinarviointimenettelyllä”

AINA EI SUJU KUIN TV-SARJASSA

Hoitotyön rakenteisen kirjaamisen materiaalin oli alun perin tarkoitus sisältää näyttökaappauksia ja näytöltä tallennettuja videoita potilashallinnon ohjelmistosta ja potilastietojen kirjaamisesta - kuvitteellisin potilastiedoin tietenkin.

Suunnitelma karahti kiville, kun potilashallinnon ohjelmistomittajien kanssa ei päästy sopimukseen oikeuksista tehdä tallenteita suoraan näytöltä.

HANKKEESSA TUOTETUT AVOIMET VERKKOAINEISTOT

- **Työpaikkaohjaajakoulutus, 3 ov** - Hyrian toteutus OPH:n työpaikkaohjaajakoulutuksen perusteiden (2012, 3 ov) mukaisesti.
- **Näyttötutkinnon arvioijakoulutus 1 ov** - Hyriassa toteutettu arvioijakoulutuksen verkkosivusto.
- **Työpaikkaohjaaja- ja arvioijakoulutus 3 ov** - Aktivan toteuttama yhdistetty työpaikkaohjaaja- ja arvioijakoulutuksen sivusto
- **Verkko-opetuksen koulutuskokonaisuus, 1 ov** - Hyrian toteuttama verkkomateriaalien tuottamiseen perehdyttävä kokonaisuus, joka sisältää mm. ohjeet Verkkonen.fi-oppimisfoorumin käyttöön. Kokonaisuus sisältää myös erillisen sosiaalisen median osion, jonka toteutti VirtuaaliAMK.
- **Hoitotyön rakenteinen kirjaaminen, 1 ov.** Aktivan alkuperäinen ajatus potilastietojen kirjaamisjärjestelmien näyttökaappauksista ei tekijänoikeussyistä onnistunut. Lopulta materiaali rakennettiin videoitujen haastattelujen varaan.

SOTEFO-hankkeessa tuotetut vapaat verkkoaineistot toteutettiin pääpiirteittäin projektisuunnitelman mukaisesti. Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA ja Hyria Koulutus Oy toimivat materiaalin tuotannossa sisällön substanssiosaajina ja käytännön toteuttajina. VirtuaaliAMK:lla oli hankkeessa verkon välineiden hyödyntämistä ja materiaalin tuotannon välineitä konsultoiva rooli.

Työpaikkaohjaaja- ja näyttötutkinnon arvioijakoulutuksen materiaalin tuottamisessa jouduttiin muuttamaan suuntaa projektin aikana, sillä OPH:n uudet työpaikkaohjaajakoulutuksen perusteet ilmestyivät parhiksi kesken projektin. Lopputuloksena syntyi sekä erilliset työpaikkaohjaajan ja näyttötutkinnon arvioijakoulutuksen materiaalit että mainitut kaksi teemaa kattava yhdistetty materiaalikokonaisuus. Kaikki projektissa tuotetut avoimet materiaalit löytyvät Verkkonen-oppimisfoorumilta.

RISTIINARVIONNIN MALLI

Tuotettujen avointen verkkoaineistojen arviointi perustui VirtuaaliAMK-verkostossa käytettyyn ristiinarvionnin malliin, jonka ydin kohdat ja periaatteet ovat seuraavat:

- Perustetaan kullekin koulutustoteutukselle tai materiaalille **arviointitiimi**.
- Jääviyssyistä arviointi suoritetaan ristiin: arvioijat ovat **eri organisaatiosta** kuin materiaalin tuottajat.
- Arviointitiimissä tulee olla arvioitavan materiaalin **sisällön asiantuntijoita**.
- Toisaalta ryhmässä tulee olla "ulkopuolisia", siis osaajia kokonaan **eri alalta** ja kontekstista (esim. työelämästä) kuin materiaalin sisältö.
- Käytetään vakioituja arviointikriteerejä ja **valmiita arviointipohjia**.
- Ensin arvioijat arvioivat materiaalin **itsenäisesti** ja palauttavat arviot mentorille.
- Yhteenveto tehdään mentorin johdolla tiimin yhteisessä (verkko-) **ristiinarviointisessiossa**. Mentori kokoaa palautteen.
- Materiaalin toteuttaja tekee materiaaliin **korjaukset** arvioinnin tulosten pohjalta, ja **ristiinarviointi toistetaan** tarvittavan monta kertaa.

ARVIINTISESSIOSSA HAVAITTUA

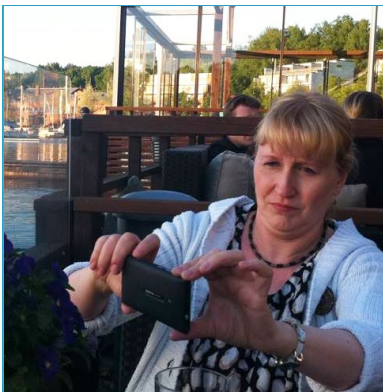
Ulkopuoliset arvioijat kiinnittivät huomiota seikkoihin, jotka olisivat jääneet materiaalin toteuttajalta tyystin huomiotta.

Fokus kannattaa pitää siinä, miten ryhmä parhaiten pystyy kannustamaan ja antamaan hyviä vinkkejä materiaalin toteuttajalle.

Arviointipohjan valintaan ja käyttöön olisi voinut kiinnittää enemmän huomiota.

Kaaviossa on esitetty SOTEFO-hankkeen avoimen verkkomateriaalin tuotannon vaiheet. Ristiinarvioinnilla parannetaan ennen kaikkea verkkomateriaalin laatua.

KIRJOITTAJA

Teija Lehto, FM, tradenomi, erikoissuunnittelija VirtuaaliAMK-verkoston kehittämissyksikössä (TAMK).

Toiminut kielten ja tietoteknisten aineiden opettajana sekä tietohallinnon tehtävissä. Verkkooppimisen hankkeissa mukana vuodesta 1997.

ARVIINTIVÄLINEEN VALINTA

Lähtökohtaisesti SOTEFO-hankkeessa arvioinnin kohteena oli vain hankkeessa tuotettu avoin verkkomateriaali, ei Verkkonen-oppimisfoorumiin kirjautumista edellyttävä osuus. Projektissa hyödynnettiin VirtuaaliAMK-verkoston käytössä koeteltuja ristiinarviointipohjia, jotka on toteutettu Excel-taulukon formaattiin. Käytettävissä oli kolme arviointipohjaa:

1. **Opintojaksojen arviointiväline**, jossa on laaja kysymyspatteristo pedagogisen laadun arviointiin. Pedagogisen painotuksen vuoksi tätä arviointivälinettä käytettiin hankkeessamme eniten. Ongelmana kuitenkin oli, että väline on tarkoitettu kokonaisten opintojaksojen, ei pelkän verkkomateriaalin arviointiin.
2. **Verkkoaineistojen arviointivälinettä** käytettiin hankkeessa vain kerran—siitäkin huolimatta, että se nimenomaan on suunniteltu verkkoaineistojen arviointiin. Väline on kieltämättä hyvä—mutta hengästyttävän perusteellinen hankkeen tarpeisiin. Sitä kerran käytettyämme totesimme sen vievän liaksi projektiäikää varsinaiselta materiaalin tuotannolta.
3. **Oppimisaihioden arviointivälinettä** ei käytetty, sillä hankkeessa arvioinnin kohteena eivät olleet yksittäiset oppimisaihiot.

VERKOSTOJOHTAMISEN VINKKEJÄ

Marja Rautajoki, johtaja. VirtuaaliAMK-verkoston kehittämissyksikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu.

Verkoston johtaminen alkaa olla jokaisen esimiehen ja johtajan arkipäivää. Johtamisessa on omat haasteensa. Verkosto on mahdollisuus, jota kannattaa organisaation ja yksilön hyödyntää olemalla itse aktiivinen ja innostuva verkoston toimija.

Antaessaan saa parhaan hyödyn myös itselleen. Verkoston toiminta on kaoottista, mutta ilman kaaosta ei synny innovaatioita ja me-

nestystarinoina. Verkostossa toiminta on dynaamista, spontaania. Vaaditaan paljon avoimuutta ja toimijoiden keskinäistä luottamusta.

Verkosto saa parhaan hyödyn, kun verkosto-organisaatio on dynaamisuudesta huolimatta koordinoitua ja toimintaa ohjaavat tietyt pelisäännöt ja yhteisesti sovitut päämäärät sekä jäsenten sitoutuminen.

”Verkoston toiminta on kaoottista, mutta ilman kaaosta ei synny innovaatioita ja menestystarinoita.”

VIRTUAALINEN ORGANISAATIO UUSIEN INNOVAATIOIDEN SYNNYTTÄJÄNÄ

Nyt olisi korkea aika Suomen oppilaitosten hylätä keskinäinen kilpailu. Tiedon jakaminen ei ole uhka vaan todellinen mahdollisuus uudistua ja kehittyä sekä organisaationa, että yksilönä.

Virtuaalinen organisaatio on aina mahdollisuus verkostoon kuuluvalle. Organisaatiot ja ihmiset tarvitsevat verkostoja. Verkostotyöskentely luo uusia innovaatiota, jopa menestystarinoita. Parhaimman hyödyn saa aktiivinen ja oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen toimija.

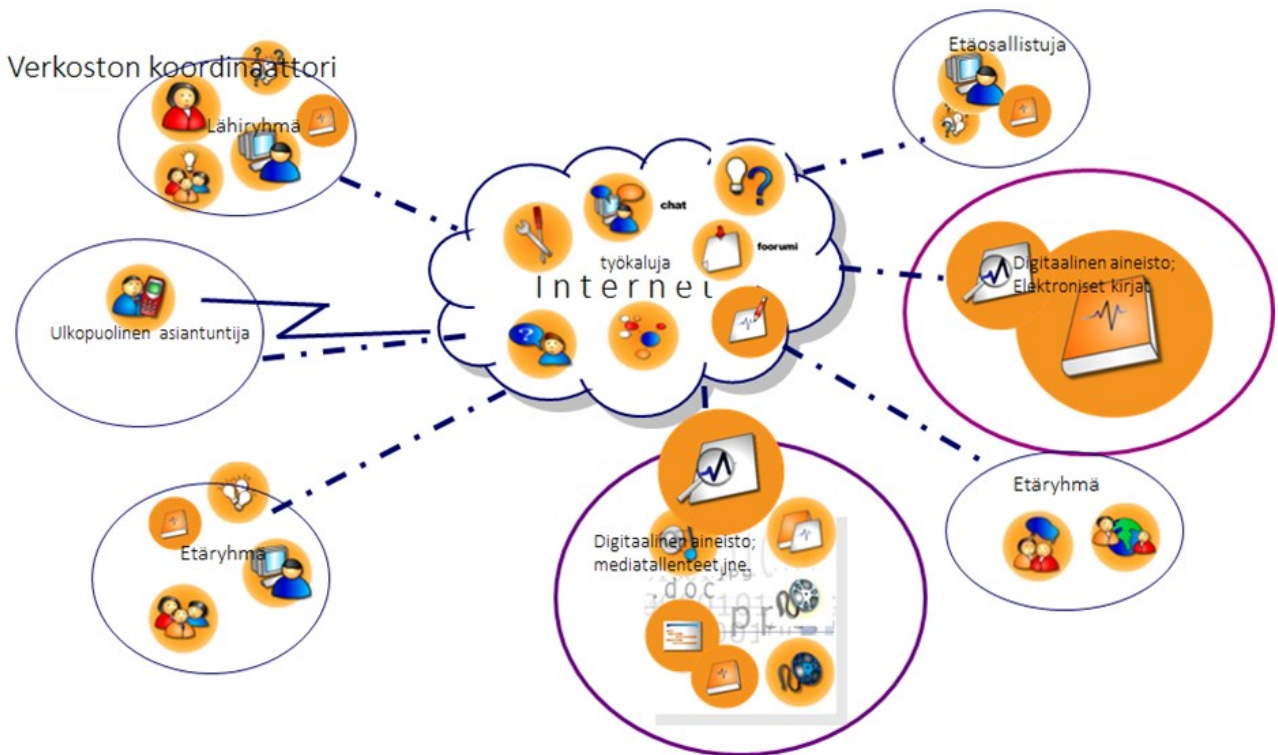
Menestystarina syntyy kun on riittävästi uskallusta synnyttää unelma ja toteuttaa se loppuun asti. Se ei synny yhdessä yössä, vaan vaatii sinnikkyyttä ja pitkäjänteisyyttä, tavoitteellisuutta. Kun idea tai unelma syntyy innostuneessa ja sitoutuneessa verkostoyhteistyössä, siitä tulee menestystarina. Tulevaisuuden suunnittelua varten, heikkojen signaalien havaitseminen verkostoyhteistyössä hel-

TAUSTAA

Artikkeli on syntynyt kirjoittajan omista kokemuksista VirtuaaliAMK-verkoston johtajana noin kolmentoista vuoden ajalta.

Artikkeli pohjautuu myös alan asiantuntijoiden näkemyksiin dynaamisesta, alati muuttuvasta organisaatiosta.

Työyhteisö verkossa

MIELLEKARTTA

Miellekartta on tehokas visuaalisen ihmisen tapa listata tavoitteita ja päämääriä. Miellekartta (mindmap) nimenä kuvaa tapaa, jolla mieleen istutetaan "koukkuja", joihin ihmisen alitajunta kerää asioita ja uusia ideoita.

Miellekartan avainsanat ohjaavat alitajuntaa tavoitteita ja päämääriä kohti. Oman minän johtamisen ja ajankäytön työkaluna miellekartta on tehokas.

Muita hyviä oman minän johtamisen työkaluja ovat esim. liikunta, musiikki tai meditaatio sekä jooga.

VERKOSTON JOHTAMISEN HAASTEET

Verkoston johtaminen on haastavaa, koska virtuaaliorganisaatioon kuuluu muuttuvan rakenteen lisäksi sisäinen dynamiikka ja jatkuva uudistuminen. Dynaaminen verkosto-organisaatio on kiihkeärytmisen ja tietoverkkojen sekä välineiden kehittyminen tuo uusia mahdollisuuksia verkkotyöskentelyyn.

Uusi tieto, idea tai innovaatio ei synny ilman kaaosta. Kaaos on ehdoton edellytys sille, että uusi tuote, näkökulma tai toimintatapa voi syntyä. Dynaamisessa ympäristössä tieto virtaa nopeasti ja on avoimesti kaikkien saatavilla. Dynaaminen toimintaympäristö vaatii paljon spontaanisuutta, paljon avoimuutta ja paljon informaation vaihtoa. Yhteyksien luominen on spontaania. Dynaamisen ympäristön hallinnassa on aina kyse verkostovalmiuksista. Mitä tarkemmin olennainen kyetään oivaltamaan ja dokumentoimaan, sitä tehokkaampaa toiminta on ja sitä paremmin toiminta voidaan ottaa käyttöön laajemmin ja monistamaan. (Stähle ja Grönroos 1999.)

Yhdessä tekeminen ja jakaminen parhaimmillaan luovat uutta ja auttavat uudistumaan. Verkostoyhteistyössä tärkeää on luoda luottamuksen ilmapiiri, joka syntyy mm. lähitapaamisissa. Lähitapaamisissa on hyvä olla silloin tällöin, vaikka verkkotapaamiset voivatkin olla arkipäivää.

Verkkotapaamiset ovat parhaimmillaan tehokasta työajan käyttöä, kun tapaamiset valmistellaan huolella etukäteen ja puheenjohtaja hoitaa tehtävänsä kannustavasti ja jämäkästi. Esiimestehtävä tänä päivänä on monessa organisaatiossa verkossa johtamista. Tiiminä tehdään yhdessä työtä tietoverkon välineitä hyödyntäen.

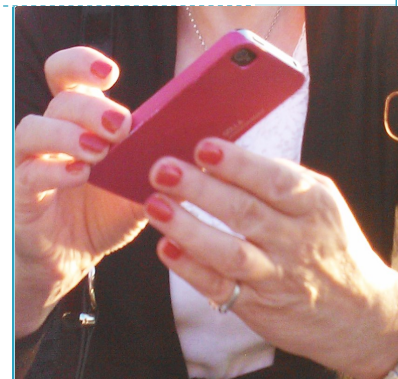
”Verkko mahdollistaa monialaisen yhteistyön.”

Oppilaitokset voivat vaivattomasti hyödyntää yritysten asiantuntijoita oman koulutuksensa kehittämisessä. Yritykset myös hyötyvät hedelmällisestä yhteistyöstä esim. juuri oikeaan tarpeeseen tulevan koulutustarjonnan muodossa. Verkko mahdollistaa monialaisen yhteistyön.

Verkostossa toimiminen edellyttää toiminnan keskitettyä koordinaointia, koordinoinnin jämäkkyyttä sekä yhteisiä pelisääntöjä sekä tietysti työkaluja, joiden avulla yhteydet pidetään aktiivisina. Toiminta on palkitsevinta kun jäsenten kesken vallitsee keskinäinen luottamus, sitoutuminen. Toiminnan kivijalaksi tarvitaan yhteisiä päämääriä, verkostovalmiuksia ja aitoa halua kehittää yhdessä yhteiseksi hyödyksi tulevia asioita. Verkoston vetäjän oma esimerkki kannustaa ja tempaa mukaansa.

Esimiehelle voisikin antaa ohjenuoraksi: Pidä huono päivä omaa tietonasi ja itselläsi. Pura kiukku vaikkapa lenkipolulle. Jaa ilot ja onnistumiset.

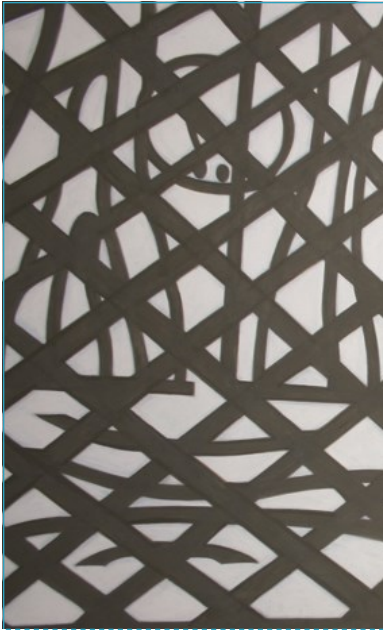
LÄHDE: STAHLER, P.; GRÖNROOS, M. (1999). *Knowledge management*

KIRJOITTAJA

*Marja Rautajoki, DI,
johtaja, VirtuaaliAMK-
verkoston kehittä-
misyksikkö, TAMK.*

*Verkoston johtamisen
asiantuntija,
tietotekniikan asian-
tuntija.*

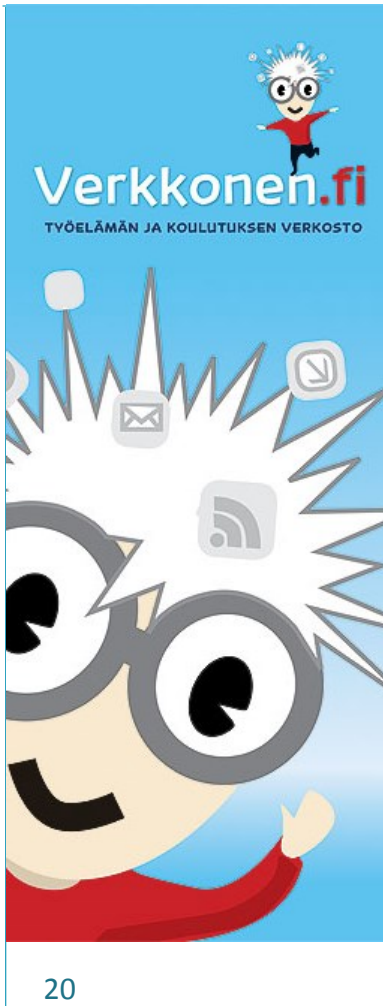
VERKKO-OPPIMINEN HAASTAA OPETTAJAT JA OPISKELIJAT

*Minna Markkanen, SOTEF0-projektin projektityöntekijä,
Etelä-Karjalan aikuisopisto, AKTIVA*

Verkko-opetus oli vielä vuosikymmen sitten vähäistä aikuisten ammatillisessa koulutuksessa. Nyt verkko-opetuksesta on tullut luonteva ja merkittävä osa opiskelua. Tietoverkko ja verkko-oppimisympäristöt ovat lisänneet mahdollisuuksia op-

pimiseen ja opetukseen, vaikka vain murto-osa mahdollisuuksista on käytössä. Vaikka opetussuunnitelmat ja opetuksen tavoitteet eivät olekaan sisällöllisesti paljoa muuttuneet, elää oppimiskäsitys ja opettajuus murrosvaihetta.

”Usein jo muutaman tunnin lisäohjaus auttaa perustaitojen omaksumisessa.”

VERKKOSEN KÄYTTÖÖNOTTO

SOTEF0-projektin yksi keskeisin tavoite oli uuden verkkoympäristön, Verkkosen (Fronter) käyttöönotto. Käyttöönotto aloitettiin syksyllä 2011 uusien opiskelijaryhmien kanssa. Hyväksi havaittuja käytänteitä jäi elämään mm. opiskelijoiden perehdyttäminen uuteen verkko-oppimisympäristöön tieto- ja viestintätekniikan- ja aikuinen oppijana – opintojaksojen lähitunneilla.

Verkkosen perehdytyksen lisäksi kaikille opiskelijoille opetetaan Adobe Connect -verkkoneuvottelun käyttö. Haasteina perehdytyksenä ovat opiskelijoiden erilaiset atk-taidot. Edistyneemmät opiskelijat tarvitsevat ohjausta erilaisiin työkaluihin, ideat Verkkosen työkalujen hyödyntämisestä oppimisessa tulevat opiskelijoilta. Verkkosen perehdyttävän opettajan tulee hallita erilaiset työkalut ja ymmärtää niiden mahdollisuudet oppimisessa sekä opetuksessa.

Heikoimpien opiskelijoiden lähtötaso on niin matala, etteivät atk-opetuksen tunnit riitä, vaan lisäksi heille on tarjottava yksilö- tai pienryhmäohjausta perustaitojen oppimiseen. Usein jo muutaman tunnin lisäohjaus auttaa perustaitojen omaksumisessa.

Aikuisopiskelijalla on vastuu omasta oppimisesta ja itsenäinen opiskelu on välttämätöntä perustaitojen oppimisessa. Verkko-opetus helpottaa opintojen suunnittelua, itsenäistä tekemistä ja ajankäyttöä. Se lisää joustavuutta ja antaa mahdollisuuden opiskella omaan tahtiin, ajasta ja paikasta riippumatta.

Opettajat saivat perehdytystä uuden verkkoympäristön käyttöön lukuvuoden 2011-12 aikana. AC-verkkoneuvottelun perehdytys aloitettiin 2010 kesällä. Verkkoympäristön haltuunotto sujui jokaiselta eri tahtiin. Kun Moodle-oppimisympäristön käyttö väheni projektin edetessä, Verkkosen käyttö taas lisääntyi ja positiivisuus sitä kohtaan kasvoi – taidot verkkoympäristön hallinnassa kasvoivat projektin edetessä. Opettajan työtä helpotti se, että Moodle jäi käytöstä kokonaan pois syksyn 2012 jälkeen. Verkkonen –oppimisympäristönä on erilainen kuin Moodle, joten kahden oppimisympäristön ”operointi” samanaikaisesti koettiin haastavana.

Suurin haaste opettajilla on ollut mielestäni vanhojen rutiinien poisoppimisessa. Verkkonen on toiminnoiltaan helppo, joten käyttöönoton alussa usein yritti tehdä asioita vaikeamman kautta.

TIIMIOPETTAJUUS TOIMINTATAVAKSI

Parhainta on ollut opettajien kollegiaalisuus ja yhteisöllisyys sekä opettavien aineiden sisällöllinen kehittäminen.

Yhteistyö opettajien kesken on ollut niin läheistä, että materiaalien jakaminen ja tiimiopettajuus ovat muodostuneet yhteiseksi toimintatavaksi.

”Verkkoympäristön haltuunotto sujui jokaiselta eri tahtiin.”

Uuden oppimisen haasteena on ollut opettajien kuormitustekijät mm. kiire ja ajankäyttö.

OPPIMISKÄSITYS JA OPPIMISYMPÄRISTÖT UUDELLEEN ARVIOITAVAKSI

SOTEFO-projektin aikana olen huomannut, että oppimiskäsitys ja oppimisympäristön käsite ovat murrosvaiheessa. Oppiminen ei ole enää ympäristösidonnaista. Oppimisympäristöistä puhuttaessa tulisi huomioida myös virtuaalinen näkökulma.

Oppijat ovat aktiivisia ja luovat omaehtoisesti oppimistilanteita, jossa oma osallisuus ja osaaminen lisääntyvät. Oppiminen on ennen kaikkea yhteisöllinen tapahtuma, syvenevä prosessi, joka ei ole aikaan, paikkaan tai ym-

päristöön sidottu. Opiskelijoiden omat yhteisöt verkossa ovat nykypäivää, kunhan pelisäännöt ovat selvillä opiskelun ja vapaa-ajan välillä (esim. sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilla salassapitoon liittyvät velvoitteet).

Opettajan rooli muuttuu entistä enemmän ohjaavampaan suuntaan. Opettajan rooliin ovat tulleet ulottuvuudet: ohjaaminen, oppimisprosessin polkujen avaajan rooli, suunnannäyttävä, osallistuja ja oppija muiden joukossa. (Rajala, A. 2010, 13-15.)

”Opettajan rooliin ovat tulleet ulottuvuudet: ohjaaminen, oppimisprosessin polkujen avaajan rooli, suunnannäyttävä.”

VERKKO-OPPIMISEN HAASTEET TULEVAISUUDESSA

Tulevaisuudessa opiskelusta verkossa tulee yhä monipuolisempaa ja joustavampaa. Ka-pea-alainen ajattelu vain yhden verkkoympäristön käyttämisestä ei ole nykyaikaa. Verkkoympäristöt tulevat lähentymään tosiaan. Uskon, että tulevaisuudessa käytämme erilaisia verkon yhteisöpalveluita ja verkko-ympäristöjä yhteisesti oppimisessa. Opiskelijalle vapaa-ajalta tutut verkon palvelut ja välineet tulisi ottaa käyttöön myös opiskelussa.

Seuraava vaihe oppilaitoksessamme on mobiililaitteiden ja tablettien hyödyntäminen oppimisessa, jossa on paljon kehittämistä. Osalla opiskelijoista jo on erilaisia laitteita, joiden hyödyntäminen opiskelussa on jo alkanut. Opetuksessa ei ole vielä käytetty mobiililaitteita eikä myöskään tabletteja. Opettajille tulisi järjestää monipuolista koulutusta verkon, verkkopedagogiikan ja esim. mobiilioppimiseen liittyen.

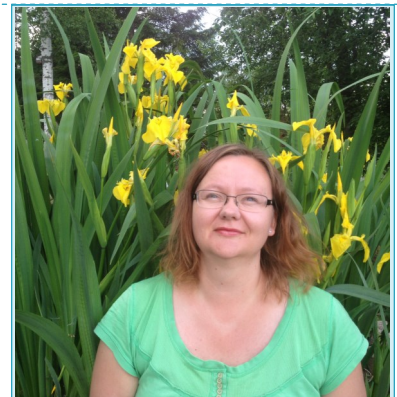
”Seuraava vaihe oppilaitoksessamme on mobiililaitteiden ja tablettien hyödyntäminen oppimisessa.”

Teknologiaa tulisi hyödyntää enemmän opettajan työssä. Verkkoneuvottelusovellukset tulisi ottaa laajemmin käyttöön opiskelijoiden ohjauksessa esim. yhteydet työpaikoille. Verkkoneuvottelusovellukset mahdollistavat myös kansainväliset työsäoppimisjaksot.

Mutta ihan kaikkea ei voi siirtää verkkoon, sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat tarvitsevat lähiopiskelua, verkko-opinnot tukevat kokonaisvaltaista oppimista. Opettajan työ tulevaisuudessa ei ole myöskään paikkaan sidottu verkkoneuvotteluyhteyksien ansiosta.

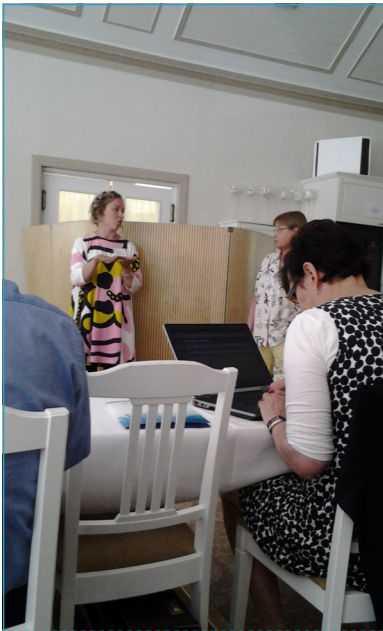
LÄHDE

RAJALA, A. ET AL. (2010). MERKKEJÄ TULEVAISUUDEN OPPIMISYMPÄRISTÖISTÄ. (OPETUSHALLITUS, RAPORTTI JA SELVITYKSET 2010:13, SIVUT 13-15)

KIRJOITTAJA

Minna Markkanen, KM, kasvatustieteiden opettaja. Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA, sosiaali- ja terveysala, SOTEFO-hankkeen projektityöntekijä 2011-2013.

YHTEISTYÖLLÄ OPISKELIJAN OHJAUSTA JA ARVIOINTIA KEHITTÄMÄÄN

*Marika Lehvonen, osastonjohtaja, Etelä-Karjalan aikuisopisto
AKTIVA & Katja Laitinen, koulutuskoordinaattori, Etelä-Karjalan
sosiaali- ja terveystieteiden Eksote*

Etelä-karjan aikuisopistossa, sosiaali- ja terveysyksikössä on tehty tiivistä yhteistyötä Eksoten (Etelä-karjalan sosiaali- ja terveystieteiden) koulutuskoordinaattorin Katja Laitisen kanssa työssäoppimis- ja tutkintotilaisuuspaikkojen hankintaan liittyen.

Keväällä 2013 SOTEFO-projektissa tarjoutui hieno mahdollisuus suorittaa osastonjohtajan työhön liittyvä työelämäjakso. Tästä syntyi yhteinen ajatus siitä, kuinka voisimme kehittää oppilaitoksen ja työelämän yhteistyötä laadukkaana opiskelijaohjauksen ja arvioinnin parantamiseksi.

”Kiersimme kolmen päivän aikana erilaisissa mielenterveys-, vanhus- sekä vammaistyön paikoissa.”

TYÖELÄMÄJAKSON KEHITTÄMISPROJEKTINA TYÖSSÄOPPIMIS- PAIKKOJEN LÖYTÄMINEN JA YHTEISTYÖ

Aikuisopistossa sosiaali- ja terveysyksikössä osastonjohtajana työskentelevä Marika Lehvonen sekä Etelä-karjalan sosiaali- ja terveystieteiden koulutuskoordinaattorina työskentelevä Katja Laitinen päättivät kiertää yhteisesti Marikan työelämäjaksoon liittyen eri sosiaali- ja terveysalan Eksoten työssäoppimis- ja tutkintotilaisuuspaikkoja.

Eksoten työssäoppimispaikkojen määrä alueellisesti on laaja ja eri tutkintojen sekä niiden arviointikriteereiden täyttäviä paikkoja on monipuolisesti ja kattavasti. Kiersimme kolmen päivän aikana, keväällä 2013 erilaisissa mielenterveys-, vanhus- sekä vammaistyön paikoissa.

Kokemukset työelämäjakson toteutuksesta olivat positiivisia. Työelämän edustajat toivat esille, että he saivat paljon tietoa ja tukea opiskelijaohjauksessa ja arvioinnissa esille tulleisiin askarruttaviin kysymyksiin. Työelämäältä oppilaitos sai arvokasta tietoa siitä, mitä heidän tulisi huomioida opetuksessaan, jotta työelämälähtöisyys ja työelämän muuttuvat tarpeet toteutuisivat.

Ammattietiikka, vuorovaikutus asiakkaiden tai potilaiden kanssa sekä työyhteisöissä olevien sääntöjen ja yhteisesti sovittujen käytänteiden noudattaminen, olivat asioita, joita toivottiin opetuksessa huomioitavan vahvemmin tulevaisuudessa.

Yhteinen keskustelu eri osapuolten välillä on lisännyt yhteistyötä merkittävästi. Tämä on näkynyt mm. siten, että opiskelijaohjaukseen ja arviointiin liittyvissä epäselvissä kysymyksissä yhteyttä on uskallettu ottaa sekä osastonjohtajaan sekä Eksoten koordinoijaan herkemmin. Tämän tyyppinen yhteinen kiertäminen eri paikoissa on lisännyt myös tietoa siitä minkälaisia eri työssäoppimis- ja tutkintotilaisuuspaikkoja

alueeltamme löytyy ja kuinka laaja-alaista käytännön ohjausta sekä opetusta työpaikat tarjoavat opiskelijoille. Myös opiskelijat ovat hyötynneet tästä yhteisestä kokemuksesta. Yhteisesti olemme työelämäjakson jälkeen käyneet eri opiskelijaryhmissä ja olemme voineet viedä ajantasaista, konkreettista ja työelämälähtöistä tietoa opiskelijoille.

”Olemme työelämäjakson jälkeen voineet viedä ajantasaista, konkreettista ja työelämälähtöistä tietoa opiskelijoille.”

Työelämäjakson toteuttamisesta syntyi oppilaitoksen sekä Eksoten koulutuskoordinoijan välille pysyvä toimintamalli ja mahdollisuuksien mukaan jatkamme eri työssäoppimis- ja tutkintotilaisuuksien kiertämistä yhteisesti ja siten olemme viemässä oppilaitoksen sekä työelämän välistä yhteistyötä uusille urille.

Jatkossa mallia tulee laajentaa siten, että myös yksityisen sektorin työssäoppimis- ja tutkintotilaisuuspaikkojen ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä toteutetaan samankaltaisesti.

KIRJOITTAJAT

*Katja Laitinen,
koulutuskoordinaattori.
Etelä-Karjalan sosiaali-
ja terveystieteiden seuran Eksote.*

*Marika Lehvonen,
osastonjohtaja.
Etelä-Karjalan aikuis-
opisto AKTIVA, sosi-
aali- ja terveysala.*

LÄHIHOITAJAOPISKELIJAT SEIKKAILEVAT VERKKOSESSESSÄ

*Minna Markkanen, SOTEFO-projektin projektityöntekijä,
Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA*

Etelä-Karjalan aikuisopisto, AKTIVAn, sosiaali- ja terveysalan opiskelijat opiskelevat lähiopiskelun ja työssäoppimisen lisäksi verkossa. Verkko-opiskelu tapahtuu Verkkonen (Fronter) oppimisympäristössä. Verkkosessa opiskelu herättää keskustelua ja tunteita laidasta laitaan.

”Verkkosessa opiskelu herättää keskustelua ja tunteita laidasta laitaan.”

Opiskelun alussa, ensimmäisestä päivästä lähtien perehdytään Verkkonen.fi –oppimisympäristöön. Verkkoseen kirjautumisen jälkeen mennään ensin ”omalle sivulle”, joka on osallistujan henkilökohtainen sivu.

Omalta sivulta tulee ilmoituksia luokkahuoneista (ts. opiskeluryhmistä), joissa on jäsenenä. Siellä näkyvät muistutukset esimerkiksi palautettavista tehtävistä. Sen lisäksi omalta sivulta voi lukea viimeisimmät keskustelut ja nähdä viimeisimmät Verkkoseen linkitetyt tiedostot.

Osalla opiskelijoista on omalla sivulla käytössä informaatiokeskus, josta käsin voi lukea oman sähköpostin tai lähettää pikaviestejä (ns. tarralappuja) muille Verkkosen osallistujille. Myös online chat-työkalua on mahdollisuus käyttää. Oma sivu on opiskelijoiden itsensä

muokattavissa ja mm. työkaluja, järjestystä ja visuaalisuutta on mahdollista muokata ”oman näköiseksi”.

Lisäksi jokaisella lähihoitajaopiskelijaryhmällä on yhteinen ”luokkahuone”, josta löytyvät mm. lukusuunnitelma, opintojaksojen sisällöt, tehtävät ja palautuskansiot sekä mm. keskustelut. Luokkahuone vaihtuu ryhmällä tutkinnon osittain sitä mukaa, kun opinnot etenevät.

Lähihoitajaopiskelijat Riina Heikkilä, Sari Rytkönen, Elina Björn, Mervi Mäkelä kertovat, että opiskelun aloitus, erityisesti ensimmäiset viikot, ovat rankat ja haasteelliset. Alusta lähtien tulee paljon tietoa opiskelusta.

Sen lisäksi pitää oppia sisäistämään opiskeltavia asioita ja oppia toimimaan verkko-oppimisympäristö Verkko-osessa. Verkko-opiskelu on monelle aikuisopiskelijalle uutta.

Opiskelijat esittävät kehittämisehdotuksena, että jo hakeutumisvaiheessa opiskelupaikkaa hakeva saisi enemmän tietoa siitä, mitä verkko-opiminen on. Tietoa tarvitaan myös millaisia taitoja se opiskelijalta vaatii. Esimerkiksi demot tai esittelyvideot olisivat hyviä keinoja saada lisätietoa verkko-opinnoista. Demoihin ja esittelyvideoihin voisi päästä esim. oppilaitoksen nettisivuilta. Ohjausta ja tukea verkko-opiskeluun on kuitenkin opiskelijoiden mielestä ollut opiskeluaikana riittävästi tarjolla.

Lähihoitajaopiskelijat Riina Heikkilä ja Elina Björn

”Esimerkiksi demot tai esittelyvideot olisivat hyviä keinoja saada lisätietoa verkko-opinnoista .”

Lähihoitajaopiskelijat ovat kokeneet jaetun asiakirjan olevan hyödyllinen työkalu Verkko-osessa. Sitä he käyttävät usein ryhmätöissä. He toivovat myös, että opiskelutehtävissä opiskelijat saisivat välillä päättää itse missä muodossa voisivat ryhmätöitä tehdä ja millaisena palauttaa tehtävän, esim. jaettu asiakirja, blogi, PowerPoint tai perinteinen essee. Opiskelijat osaavat käyttää erilaisia Verkkosen työkaluja hyvin. Oman pienryhmän muilta suljettu työstöalue on koettu myös hyväksi. Tämän ryhmän opiskelijat kokevat Verkkosen kankeana ja ei –käyttäjäystävällisenä.

Työssäoppimisen aikana opiskelijat ovat kirjoittaneet Verkkoseen oppimispäiväkirjablogia. Se on toiminut hyvin ja ollut tarkoituksenmukaista. Työpaikalla opiskelijat ovat näyttäneet työpaikkaohjaajilleen oppimispäiväkirjablogia Verkko-osessa. Osa työpaikkaohjaajista on antanut palautetta oppimispäiväkirjablogiin suoraan Verkkoseen, mikä on koettu hyväksi. Oppisopimusopiskelijoiden työpaikkakouluttajat pääsevät seuraamaan opiskelijansa opintoja ja lukemaan sekä kommentoimaan oppimispäiväkirjablogia.

*Kuvassa
lähihoitajaopiskelijat
Mervi Mäkelä,
Sari Rytönen,
Riina Heikkilä ja
Elina Björn*

Lähihoitajaopiskelijoiden mukaan opettajien epävarmuus ja erilaiset taidot verkko-opetuksessa näkyvät Verkkoosessa. Jokaisella opettajalla on oma persoonallinen ja erilainen tapansa tehdä omien opintojaksojen sivuja, mutta ne sekoittavat opiskelijoita. He toivovatkin opettajilta yhteisiä periaatteita ja toimintatapoja omien opintojaksojen sivujen tekemisessä.

Opettajille verkko-opetus on myös suhteellisen uusi asia ja opettamiseen on tullut uusia haasteita. Opiskelijat toivovat, että opettajat päivittäisivät omien opintojaksojen sivuja useammin ja tarkistaisivat, että oman opintojakson sivun linkit, videot ym. materiaalit ovat toimivia eri selaimilla. Uudet välilehdet saavat opiskelijat sotkeutumaan Verkkooseen. Teknistä suunnittelua ja visuaalisuutta verkko-opetukseen toivotaan lisää opettajilta.

LÄHDE

Ryhmähaastattelu 6.5.2013.

KIRJOITTAJA

*Minna Markkanen,
KM, kasvatustieteiden
opettaja. Etelä-
Karjalan aikuisopisto
AKTIVA, sosiaali- ja
terveysala.*

*SOTEFO-hankkeen
projektityöntekijä
2011-2013.*

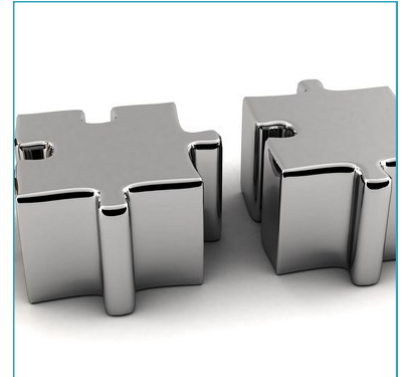
Verkkonen.fi

VERKKONEN.FI-OPPIMISFOORUMIN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET PIRKANMAAN MAAKUNTA- KORKEAKOULUVERKOSTON TYÖHARJOITTELUN TUKIFOORUMINA

*Marja Rautajoki, johtaja. VirtuaaliAMK-verkoston
kehittämisyksikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu.*

Artikkelissa käsitellään aihetta, sopisiko Verkkonen opiskelijan työharjoittelun etäohjausjärjestelmäksi maakuntakorkeakouluverkostossa? Selvityksessä verrataan Moodlen ja Verkkosen työkaluja sekä niiden soveltuvuutta työharjoitteluprosessiin.

”Tavoitteena on kuvata toimivaa harjoittelun etäohjausprosessia ja arvioida Verkkosen soveltuvuutta verkko-ohjausjärjestelmäksi maakuntakorkeakouluyhteistyössä.”

1. SELVITYKSEN TAUSTAA

Selvitys palvelee sekä SOTEF0-hanketta että Pirkanmaan maakuntakorkeakouluverkostoa. Pirkanmaan maakuntakorkeakouluverkostossa on mukana Ikaalisten, Mänttä-Vilppulan ja Virtojen yrityksiä ja oppilaitoksia (2. aste) ja Tampereen ammattikorkeakoulu. Maakuntakorkeakoulutoiminnan tavoitteiksi [1] vuonna 2013 on määritelty mm. seuraavat asiat:

- ◆ Oppilaitosten välisen yhteistyön lisääminen ja tehostaminen,
- ◆ pedagogisten toimintamallien ja –tapojen kehittäminen aikuiskoulutuksen joustavoittamiseksi,
- ◆ opiskelijaliikkuvuuden edistäminen Tampereen keskuseudulta maakunnan suuntaan.

Toimenpiteinä on määritelty mm. että edistetään opiskelijoiden saamista mukaan alueiden kehittämiseen harjoittelujen, opinnäytetöiden ja muiden kehitystehtävien keinoin (opetukseen nivelletty aluekehitystyö).

Tavoitteena on kuvata toimivaa harjoittelun etäohjausprosessia ja arvioida Verkkosen soveltuvuutta verkko-ohjausjärjestelmäksi maakuntakorkeakouluyhteistyössä. Verkkonen on toteutettu Fronter-oppimisalustaan ja se on kehitetty SOTEF0-hankkeessa. Verkkosta käytetään Aktivan ja Hyrian opiskelun työssäoppimisprosessissa.

Selvitys vastaa kysymykseen, sopisiko Verkkonen opiskelijan työharjoittelun etäohjausjärjestelmäksi maakuntakorkeakouluverkostossa? TAMK:ssa käytetään Moodle-oppimisalustaa, jonka kautta harjoitteluun liittyvät ohjeistukset jaetaan opiskelijoille. Moodlen vuorovaikuttaisia työkaluja hyödynnetään vaihtelevasti. Moodle-oppimisalustaa käytetään TAMK:ssa perusjärjestelmänä jokaisella kurssilla. Selvityksessä verrataan Moodlen ja Verkkosen työkaluja sekä niiden soveltuvuutta työharjoitteluprosessiin.

2. TYÖHARJOITTELUN JA TYÖSSÄOPPIMISEN PEDAGOGISET MALLIT

Työharjoittelua ja työssäoppimista voidaan toteuttaa hyödyntäen eri verkkopedagogisia malleja. Pedagogiset mallit ovat: Ankkuroitu opetus, tutkiva oppiminen, Suunnittelun kautta oppiminen, ongelmalähtöinen oppiminen, DIANA-malli, aktivoiva opetus, projektioppiminen ja case-oppiminen.

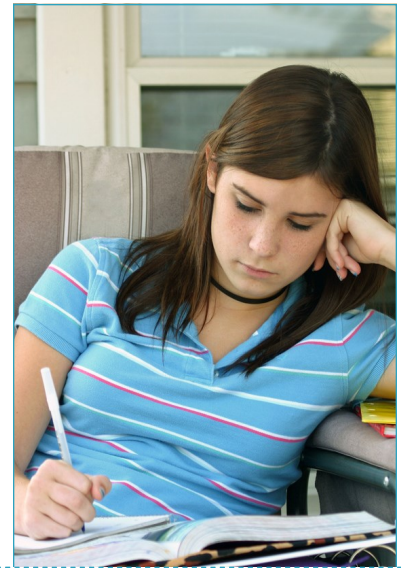
Ankkuroitu opetus (anchored learning): oppimista, jossa aktiviteetit on sidottu tiiviisti reaali maailman tilanteisiin (ankkureihin); ongelmatilanteet ratkaistaan ryhmässä; rohkaisee oppijoita näkemään tiedon työkaluna, jota voidaan käyttää uusissa tilanteissa, sen sijaan, että opeteltaisiin vain faktoja. [2]. Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla tiimityöskentelyä ja ongelmaratkaisua tukevia työkaluja. Oppimistehtävien tulisi tukea ankkuroitua oppimista siten, että tietoa opitaan hyödyntämään uusissa tilanteissa. Myös opettajan rooli on tärkeä valmentajana ja motivoijana.

Tutkiva oppiminen (discovery learning): oppijat oppivat tutkimalla ja löytämällä itse opittavat asiat; oppijat ohjaavat itse omaa oppimistaan asettamalla itse ongelmia, rakentamalla asioista omia käsityksiään ja etsimällä uutta syventävää tietoa. Verkko-oppimisympäristössä tulisi työkaluja, jotka tukevat tutkimista ja ongelmia asettamista. Tällainen voisi olla miellekartta tai vaikkapa projektihallintasovellus.

Designin kautta oppiminen (learning through design): oppimista tapahtuu samalla kun suunnitellaan jotain tuotetta (peliä, tekstiiliä, robottia, interaktiivista laitetta ym.); suunnittelu ympäristö voidaan räätälöidä jokaiselle henkilökohtaisesti merkitykselliseksi oppimisympäristöksi. Verkkooppimisympäristössä tulisi olla tiimityöskentelyä ja suunnittelua tukevia työkaluja.

Ongelmalähtöinen oppiminen (problem-based learning): oppijat oppivat ratkaistessaan ryhmässä oikeita maailman ongelmia ohjatusti vaiheistetun ongelmanratkaisuprosessin mukaan. Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla tiimityöskentelyä ja ongelmaratkaisua tukevia työkaluja.

DIANA-malli pohjautuu tutkivaan oppimiseen, mutta siihen on lisäksi liitetty vahva dialogimuotoinen vuorovaikutus osaksi tiedonrakenteluprosessia. DIANA-malli on suunniteltu erityisesti ammatillista verkko-opetusta silmällä pitäen. Malli etenee vaiheittain ja siinä korostetaan vuorovaikutuksen ohella ratkaistavien ongelmien autenttista lähtökohtaa sekä merkityksellisyyttä oppijalle. Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla tiimityöskentelyä ja yhteisöllisiä työkaluja, kuten jaettu asiakirja. Dialogia varten tulisi olla käytettävissä online-yhteyksiä kuten chat ja videoneuvottelu.

”Työharjoittelua ja työssäoppimista voidaan toteuttaa hyödyntäen eri verkkopedagogisia malleja.”

Aktivoivan opetuksen perusajatuksena on siirtää vastuuta oppimisesta oppijalle itselleen ja aktivoivien menetelmien kautta tehdä opetuksesta oppijaa aktivoiva sekä motivaatiota herättävä kokonaisuus. Keskeisenä ajatuksena on tukea oppijan asiantuntijuuden kehittymistä sekä auttaa oppijaa kehittämään toiminnallisia mentaalisia malleja oppimisen kohteena olevista asioista ja ilmiöistä. Aktivoivassa oppimisessa kirjoittaminen on keskeinen oppimista edistävä elementti. Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla erityisesti dokumenttien tekemistä tukevia työkaluja. Opettajan tekemät kysymyksiä ja pohdintatehtäviä varten tarvitaan esim. kysymystyökalu.

Projektioppimisessa käytännön toiminta muodostetaan konkreettiseksi tuotanto- tai tutkimus- tai kehittämisprojektiksi, jolla on mahdollisimman selkeät tavoitteet ja aikataulu. Projektissa joukko oppijoita suorittaa yhteistä tehtävää, jolla on tietyt resurssit suhteessa aikaan, ihmisiin, rahaan, työvälineisiin ja osaamiseen. Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla tiimityöskentelyä ja projektinhallintaa tukevia sovelluksia.

Case-pohjaisessa oppimisessä tapauskuvausta tai todellista esimerkkiä käytetään motivoimaan uuden asian opetteluun. Case voi olla esimerkiksi teksti, tilannetta kuvaava videoleike, äänitiedosto tai vaikkapa lehtiartikkeli, joka liittyy opeteltavan asian todellisiin kysymyksiin. Casea voidaan käyttää kontekstin luojana (johdatus aiheeseen), ongelman asettelun pohjana (käytännön ongelma), tietolähteenä (havainnointi tai vertailu), tiedon tuottamisessa (omien casejen tuottaminen) tai reflektoinnissa (omien tietojen ja taitojen peilaaminen). Verkko-oppimisympäristössä tulisi olla vaikkapa videoituja tapauskuvauksia. Oppimistehtävien tekemistä varten tulisi olla tiedon tuottamisen sovelluksia kuten kaavio- ja tekstityökaluja sekä videontuottamisen sovelluksia.

3. HARJOITTELUPROSESSI MAAKUNTAKORKEAKOULUVERKOSTOSSA

HARJOITTELUUN ORIENTOITUMINEN JA ETUKÄTEISVALMISTELUT

Harjoittelun yleisenä tavoitteena on, että opiskelija perehtyy ohjautusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. [3] Harjoittelu on tavoitteellista ja ohjattua oppimistoimintaa. Harjoittelun tavoitteet ja tehtävät määritellään kullekin harjoittelujaksolle erikseen koulutusohjelma ja/tai suuntautumisvaihtoehtokohdaisesti. Nämä käydään läpi harjoittelun orientaatiossa. [4]

Harjoittelupaikan haku ja sopimukset

- ◆ Harjoittelupaikasta sovitaan opettajan kanssa
- ◆ Tarkistetaan aiemmat harjoittelut ja osaamiset
- ◆ Tehdään mahdolliset hyväksilukemiset
- ◆ Opiskelija hakee itse suoraan työnantajalta (esim. tekniikka)
- ◆ Opiskelija varaa harjoittelupaikan jobstep.netiin ilmoitettujen joukosta (terveysala)
- ◆ Opiskelija ilmoittautuu Winhaan
- ◆ Opiskelija esitäyttää harjoittelusopimuksen ja pyytää siihen allekirjoitukset
- ◆ Opettaja hyväksyy harjoittelupaikan
- ◆ Harjoittelusopimuksen allekirjoittaa sekä ohjaava opettaja että harjoittelupaikan edustaja

Perehtyminen verkko-ohjausjärjestelmään

- ◆ Ohjaava opettaja kouluttaa opiskelijan ja harjoitteluohjaajan käyttämään verkkoohjausjärjestelmää, esim. Moodle ja Adobe Connect (AC)

Perehtyminen harjoitteluohjeisiin

- ◆ Opiskelija lukee harjoitteluun liittyvän ohjeistuksen Moodlesta
- ◆ Harjoitteluohjaaja perehtyy ohjeistukseen

Harjoittelun tavoitteet ja toteutussuunnitelma

- ◆ Opiskelija kirjaa ja tallentaa Moodleen
- ◆ Ohjaava opettaja hyväksyy ja kirjoittaa vastineen Moodleen
- ◆ Harjoitteluohjaaja lukee ja sitoutuu ohjaajan tehtävään

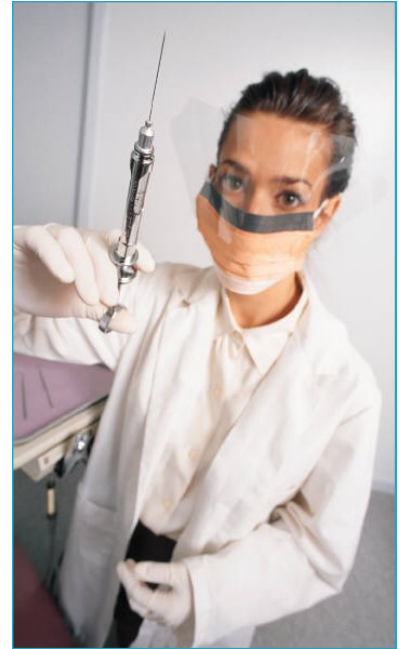

HARJOITTELUN SUORITTAMINEN TYÖPAIKALLA

Opiskelija

- ◆ Arvioi harjoittelun tavoitteiden toteutumista ja reflektoi omaa oppimistaan: Kirjoittaa säännöllisesti oppimispäiväkirjaa ja jakaa sen ohjaavalle opettajalle ja harjoitteluohjaajalle kommentoitavaksi.
- ◆ Työskentelee harjoittelupaikassa tavoitteiden mukaisesti sovittua työaikaa noudattaen.
- ◆ Osallistuu ohjaavan opettajan organisointiin verkko-ohjaustilaisuuksiin.
- ◆ Tekee koulutusohjelma-/suuntautumisvaihtoehtokohtaisesti ohjeistetut harjoitteluun liittyvät oppimistehtävät.

Ohjaava opettaja

- ◆ Hyväksyy opiskelijan tavoitteet ja harjoittelun toteutussuunnitelman.
- ◆ Tiedottaa järjestelmän kautta työnantajalle harjoittelun periaatteet ja käytänteet.
- ◆ Pitää yhteyttä opiskelijaan ja harjoittelupaikkaan verkko-ohjaustilanteiden avulla
- ◆ Kommentoi ja antaa palautetta opiskelijan kirjoittamaa oppimispäiväkirjaa.

Harjoitteluohjaaja

- ◆ Perehtyy ohjaamistehtävään ja harjoittelun tavoitteisiin.
- ◆ Ohjaa opiskelijaa harjoitteluajana.
- ◆ Antaa palautetta harjoittelun aikana.
- ◆ Kommentoi oppimispäiväkirjaa.

ETÄOHJAUSJÄRJESTELMÄLLÄ

mahdollistetaan opiskelijoiden harjoittelun ohjaus maakunnassa. Maakunnassa tarjolla on harjoittelupaikkoja terveyskeskuksissa ja paikallisissa yrityksissä. Ohjaava opettaja ohjaa opiskelijan harjoittelua etäohjausjärjestelmän avulla.

HARJOITTELUN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TOIMENPITEET

- ◆ Opiskelija palauttaa oppimistehtävät Moodleen.
- ◆ Opiskelija raportoi ja tallentaa harjoittelujakson raportin luettavaksi Ohjaavalle opettajalle Moodleen.
- ◆ Ohjaava opettaja tarkastaa koulutusohjelma-/suuntautumisvaihtoehtokohtaisesti ohjeistetut harjoitteluun liittyvät oppimistehtävät.
- ◆ Harjoitteluohjaaja käy palautekeskustelun opiskelijan kanssa.
- ◆ Ohjaava opettaja käy opiskelijan kanssa arviointikeskustelun harjoittelun onnistumisesta.
- ◆ Harjoitteluohjaaja antaa ohjaavalle opettajalle arvioinnin opiskelijan oppimisesta ja harjoittelun tavoitteiden saavuttamisesta.
- ◆ Ohjaava opettaja ja harjoitteluohjaaja arvioivat harjoittelun.
- ◆ Opettaja arvioi ja antaa suorituksen Winhaan.

4. HARJOITTELUPROSESSI SOTEFO- VERKOSTON OPPILAITOKSISSA

TYÖSSÄOPPIMISJAKSOON ORIENTOITUMINEN JA ETUKÄTEISVALMISTELUT

Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus perustuu koulutuksen järjestäjän ja työpaikan väliseen kirjalliseen sopimukseen (Laki ammatillisesta koulutuksesta 16§).

TYÖSSÄOPPIMINEN

voidaan karkeasti jakaa eri vaiheisiin. Vaiheet ovat orientoituminen ja etukäteisvalmistelut sekä varsinainen työssäoppimisjakso työpaikalla.

Työssäoppimispaikan haku

- ◆ Sovitaan opettajan kanssa.
- ◆ Tarkistetaan aiemmat harjoittelut ja osaamiset.
- ◆ Tehdään henkilökohtaistamislomakkeelle ja koonti osastonjohtajalle.
- ◆ Tehdään mahdolliset hyväksilukemiset.
- ◆ Opiskelijalle järjestetään työssäoppimispaikka.
- ◆ Opiskelija tekee opettajan ohjauksessa HENSUn (henkilökohtainen näyttösuunnitelma) ja palauttaa Verkkoseen.
- ◆ HENSUn allekirjoittaa sekä ohjaava opettaja että harjoittelupaikan edustaja.

Perehtyminen verkko-ohjausjärjestelmään

- ◆ Ohjaava opettaja kouluttaa opiskelijan ja harjoitteluohjaajan käyttämään verkko-ohjausjärjestelmää (Verkkonen).

Perehtyminen harjoitteluohjeisiin

- ◆ Opiskelija lukee harjoitteluun liittyvän ohjeistuksen.
- ◆ Harjoitteluohjaaja perehtyy ohjeistukseen.

Työssäoppimisen tavoitteet

- ◆ Opiskelija kirjaa ja tallentaa Word-muotoisena Verkkoseen.

TYÖSSÄOPPIMINEN TYÖPAIKALLA

Opiskelija

- ◆ Arvioi harjoittelun tavoitteiden toteutumista ja reflektoi omaa oppimistaan: Kirjoittaa säännöllisesti oppimispäiväkirjaa ja jakaa sen ohjaavalle opettajalle ja harjoitteluohjaajalle kommentoitavaksi.
- ◆ Työskentelee harjoittelupaikassa tavoitteiden mukaisesti sovittua työaika noudattaen.
- ◆ Osallistuu ohjaavan opettajan organisoimiin verkko-ohjaustilaisuuksiin ja arviointitilaisuuksiin.
- ◆ Seuraa työajankäyttöä (Excel Verkkosessa).
- ◆ Tekee henkilökohtaisen näyttösuunnitelman ohjaavan opettajan ohjauksessa.

Ohjaava opettaja

- ◆ Tiedottaa järjestelmän kautta työnantajalle harjoittelun periaatteet ja käytänteet.
- ◆ Pitää yhteyttä opiskelijaan ja harjoittelupaikkaan verkko-ohjaustilanteiden avulla.
- ◆ Kommentoi ja antaa palautetta opiskelijan kirjoittamasta oppimispäiväkirjasta.

Harjoittelun ohjaaja

- ◆ Perehtyy HENSUun ja allekirjoittaa sen.
- ◆ Ohjaa opiskelijaa harjoitteluajana.
- ◆ Antaa palautetta harjoittelun aikana.
- ◆ Osallistuu arvosanan antamiseen.

HARJOITTELUN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TOIMENPITEET

- ◆ Opiskelija tekee itsearviointin
- ◆ Ohjaava opettaja tekee arviointiesityksen ja sen perusteella päätetään arvosanasta
- ◆ Tutkintotoimikunta vahvistaa arvosanan

4. EROT TYÖSSÄOPPIMISEN JA TYÖHARJOITTELUN VÄLILLÄ

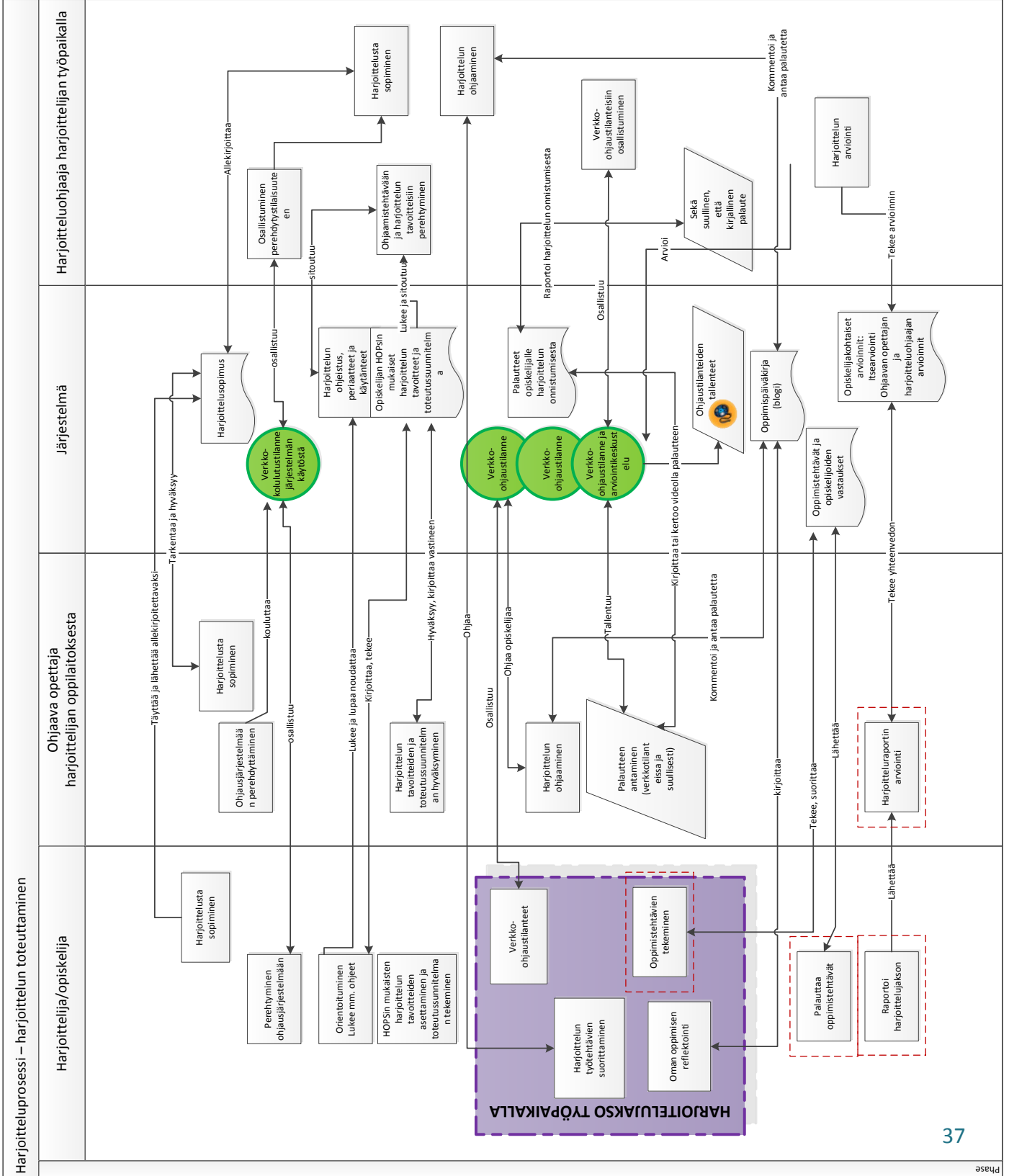
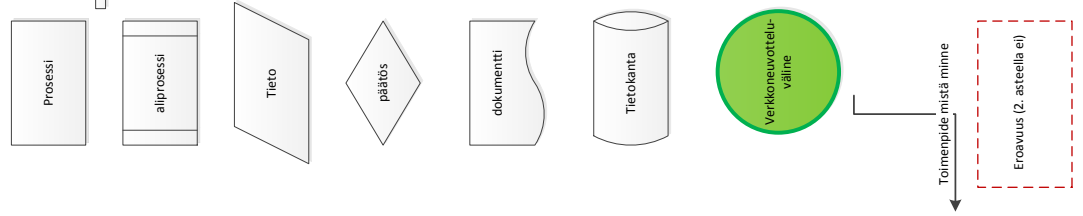
Ammattikorkeakoulujen harjoitteluprosessi ja sen ohjaaminen ei poikkea juurikaan toisen asteen työssäoppimisjaksoprosessista ja sen ohjaamisesta. Käytetty termistö poikkeaa jonkin verran toisistaan, mutta sisältö on jokseenkin sama.

Prosessit poikkeavat hyvin vähän toisistaan. Toisella asteella opiskelijalle osoitetaan työssäoppimispaikka, ammattikorkeakoulussa pääsääntöisesti opiskelija itse hakee harjoittelupaikan (poikkeuksen muodostaa terveysala). Työssäoppimisjaksolla opiskelija seuraa työajankäyttöä. Ammattikorkeakoulussa sitä ei pääsääntöisesti varsinaisesti seurata, vaan työharjoittelu tehdään sen organisaation työajanseurannalla, jossa ollaan harjoittelemassa. Työssäoppimisjaksolla ei tehdä oppimistehtäviä, mutta työharjoittelussa oppimistehtävät ovat oleellinen osa harjoittelua.

Harjoitteluprosessi on kuvattu tämän artikkelin liitteessä 1. Kaavioista voidaan havaita, että ohjausprosessin erot ovat pienet.

LIITE 1

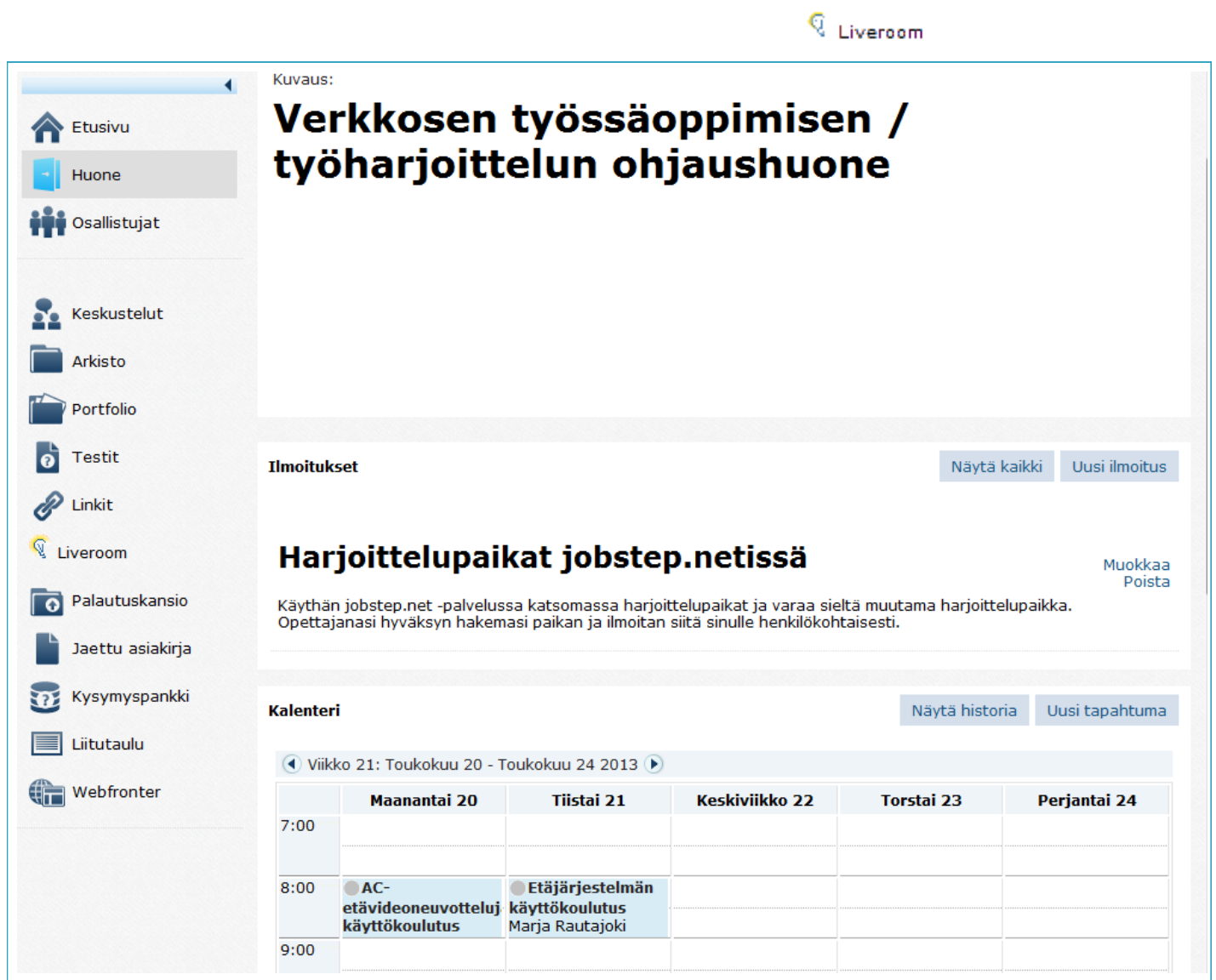
KAAVIOIDEN SELITYKSET:

5. VERKKONEN.FI –PALVELUIDEN VERTAILU MOODLE-PALVELUIHIN

Verkkoseen kotinäky (huone) voidaan räätälöidä ohjausprosessia varten. Harjoittelun ohjausta varten voidaan ottaa käyttöön tarvittavat työkalut, jotka sijoittuvat vasempaan valikkoon, kuten alla olevasta kuvasta käy ilmi. Ilmoitukset ja kalenteri sijaitsevat huoneen etusivulla. Huonenäkymää vastaa Moodlen kurssinäky.

Verkkosen käyttöliittymä on selkeä ja eri tarkoituksiin soveltuvat työkalut löytyvät vasemmasta navigaatiosta. Huonenäkymään opettaja voi ottaa vain tarvittavat työkalut.

The screenshot shows the Moodle course interface. On the left is a navigation menu with icons and labels: Etusivu, Huone, Osallistujat, Keskustelut, Arkisto, Portfolio, Testit, Linkit, Liveroom, Palautuskansio, Jaettu asiakirja, Kysymyspankki, Liitutaulu, and Webfronter. The main content area has a title 'Verkkosen työssäoppimisen / työharjoittelun ohjaushuone' and a 'Kuvaus:' section. Below the title is an 'Ilmoitukset' section with a 'Näytä kaikki' button and a 'Uusi ilmoitus' button. The announcement is titled 'Harjoittelupaikat jobstep.netissä' and includes a 'Muokkaa Poista' link. The text of the announcement describes using jobstep.net for finding and booking training places. Below the announcement is a 'Kalenteri' section with a 'Näytä historia' button and a 'Uusi tapahtuma' button. The calendar shows the week of October 20-24, 2013, with a table of events.

Kuvaus:

Verkkosen työssäoppimisen / työharjoittelun ohjaushuone

Ilmoitukset Näytä kaikki Uusi ilmoitus

Harjoittelupaikat jobstep.netissä

Muokkaa Poista

Käythen jobstep.net -palvelussa katsomassa harjoittelupaikat ja varaa sieltä muutama harjoittelupaikka. Opettajanasasi hyväksyn hakemasi paikan ja ilmoitan siitä sinulle henkilökohtaisesti.

Kalenteri Näytä historia Uusi tapahtuma

Viikko 21: Toukokuu 20 - Toukokuu 24 2013

	Maanantai 20	Tiistai 21	Keskiviikko 22	Torstai 23	Perjantai 24
7:00					
8:00	● AC- etävideoneuvotteluj käyttökoulutus	● Etäjärjestelmän käyttökoulutus Marja Rautajoki			
9:00					

Alla olevassa taulukossa on Verkkosen työkalut ja jokaista vastaava ominaisuus/työkalu Moodle:ssa, työkalulla toteutettava aktiviteetti sekä esimerkki pedagogisesta mallista, johon työkalua voidaan käyttää. Verkkosen työkalut ovat monipuolisia ja soveltuvat hyvin edellä kuvattujen pedagogisten mallien työkaluiksi työharjoitteluprosessissa. Jokseenkin jokaisella työkalulla voidaan toteuttaa lukuisia pedagogisia malleja sisältäviä aktiviteetteja. Oheisessa taulukossa on esimerkkinä mainittu yksi pedagoginen malli.

Verkkonen.fi	Vastaava Moodle.amk.fi:ssä	Aktiviteetti	Esimerkki pedagogisesta mallista
 Huone	Kurssikategoria	Huone soveltuu hyvin harjoittelun ohjauksen ”kotipesäksi”	
 Osallistujat	Osallistujat	Kaikki opiskelijat, ohjaava opettaja ja harjoittelun ohjaajat	
 Keskustelut	Keskustelualue	Voidaan käydä harjoitteluun ja oppimistehtäviin liittyvät asynkroniset keskustelut	DIANA-malli
 Tavoitteet	kurssin sisällä ”topic”	Tavoitteisiin kirjataan mm. harjoittelun tavoitteet	
 Uutiset	ok	Ajankohtaisia tapahtumia, uutisia varten. Lähinna ohjaavan opettajan työkalu, mutta myös opiskelijat voivat hyödyntää	
 Chat	ok	Pikaiseen, mikroviestintään soveltuva	DIANA-malli
 Kurssi	ok	Harjoittelun kuluessa järjestettävät kurssit voidaan rakentaa kurssi-työkalun avulla	
 Linkit	kurssin sisällä ”topic”	Tärkeät linkit	Aktivoiva opetus
 Liveroom	ei varsinaisesti	Liveroom verkko-ohjaustilanteita varten, vaihtoehtona AdobeConnectille	Case-pohjainen oppiminen
 Portfolio	ei varsinaisesti	Soveltuun mm. opitun reflektioon	Aktivoiva opetus
 Testit	ok	Ohjaava opettaja voi laatia oppimistehtäviä. Myös opiskelijat voivat tehdä kysymyksiä liittyen omiin oppimistehtäviin	Ankkuroitu opetus Tutkiva oppiminen
 Palautuskansio	ok	Oppimistehtävien palauttamista varten	
 Jaettu asiakirja	ei varsinaisesti	Ryhmätyönä tehtävän oppimistehtävän työstäminen jaettu asiakirjana	Suunnitteleamalla oppiminen
 Kysymyspankki	ei varsinaisesti	Ohjaava opettaja voi tallentaa oppimistehtäviä	Aktivoiva opetus
 Liitutaulu	ei	Yksinkertaisten kaavioiden tekemiseen hyvä työkalu esim. miellekarttojen tekemiseen soveltuu jotenkuten	Tutkiva oppiminen

Verkkonen.fi	Vastaava Moodle.amk.fi:ssa	Aktiviteetti	Esimerkki pedagogisesta mallista
 Portfolioraportit	ei varsinaisesti	Portfolioraporttien tallennus	
 Projektiraportit	ei varsinaisesti	Soveltuu opiskelijalle työajanseurantaan ja projektien ettenemisen seurantaan	Projektioppiminen
 Projektitarkisto	kurssin sisällä "topic"	Työajanseurannan raporttien ja projektioppimisen raporttien arkisto	
 Dokumentit	kurssin sisällä "topic"	Suunnitelmia ja sopimuksia varten	Aktivoiva opetus
 Kysely	ok	Ohjaava opettaja voi tehdä kyselyitä opiskelijoille esim. harjoittelun onnistumisesta. Myös oppimistehtävinä annettavien ongelmien työkalu	Ongelmalähtöinen oppiminen
 Video	Erillinen esim. youtube	Opiskelijat voivat tallentaa esim. suulliset vastaukset oppimistehtäviin ja tehdä työharjoitteluun liittyvien aktiviteettien tallennuksia	Case-pohjainen oppiminen
 Creaza	ei	Opiskelijalle soveltuva oma kotisivu, jossa on mahdollista esittäytyä ja esitellä tuotteitaan tai tuotoksiaan. Portfolion tukityökalu	Aktivoiva opetus
 Arkisto	kurssin sisällä "topic"	Tallennetaan esim oppimistehtävien vastaukset, kun arvio tehty	
Tekstiviestit	ei	Pikaiseen ja nopeaan tiedonvälittämiseen. Tekstiviestien lähettäminen opiskelijan gsm-puhelimeen on erillinen lisämaksullinen ominaisuus. Viestinlähetysominaisuus on koettu SOTEFO-hankkeessa hyväksi ja tehokkaaksi tavaksi välittää tietoa opiskelijoille.	
 Webfronter	ok	Ohjaava opettaja voi hyödyntää esim. julkisten ohjeistusten tekemiseen ja julkaisemiseen. Julkaistun sisällön ulkoasu on huonohko.	

Taulukko: Verkkosen työkalut ja selitykset

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Verkkonen soveltuisi hyvin käytettäväksi maakuntakorkeakoulujen työharjoitteluprosessin eri vaiheissa. Työkalujen vertailu osoittaa, että Verkkonen (Fronter-alusta) on hyvin monipuolinen. Käyttöliittymä ja ”kotipesä” helposti hahmottuva ja käytettävä.

Verkkonen soveltuu monipuolisten työkalujensa ansiosta hyvin myös verkkopedagogisten mallien mukaisiin harjoittelun toteutuksiin ja oppimistehtävien suorittamiseen. Erityisesti Verkkonen soveltuu tilanteisiin, joissa tarvitaan vuorovaikutteisuutta, hyödynnetään vertaisoppimista ja dialogi halutaan toimivan.

Verkkonen muuttuu maksulliseksi SOTEFO-hankkeen päätyttyä. Maksullisuus on mahdollinen este oppimisympäristön hyödyntämiseen maakuntakorkeakouluyhteistyössä. Maksullisuus tuo ylimääräisiä ylläpitokustannuksia TAMKille.

Selvityksen perusteella Verkkonen.fi-ympäristöä voidaan suosittelaa maakuntakorkeakouluverkoston työharjoittelun etäohjausjärjestelmäksi.

”Verkkonen soveltuisi hyvin käytettäväksi maakuntakorkeakoulujen työharjoitteluprosessin eri vaiheissa.”

KIRJOITTAJA

Marja Rautajoki, DI,
johtaja, VirtuaaliAMK-
verkoston
kehittämisyksikkö,
TAMK.

Verkoston johtamisen
asiantuntija, tietotekniikan
asiantuntija.

7. LÄHTEET

[1] Tarjanne hankesuunnitelma, Markku Mattila (2012)

[2] Verkko-opetuksen pedagogisia malleja.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/Verkkokurssin%20tuotantoprosessi/johdanto-verkkokurssien-maailmaan/teoriaverkkokurssien-takana/verkko-opetuksen-pedagogisia-malleja>.

[3] Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 352/2003 § 7

[4] Pirkanmaan ammattikorkeakoulun harjoitteluohje, 20.5.2010

YHTEENVETO SOTEF0-PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOKSISTA

Viivi Juusela, SOTEF0-projektin projektipäällikkö, Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA; Niilo Korhonen, projektipäällikkö, Hyria koulutus Oy; Teija Lehto, FM, erikoissuunnittelija. VirtuaaliAMK-verkoston kehittämisyksikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu.

SOTEF0-projektin keskeisenä tavoitteena oli luoda sosiaali- ja terveysalan virtuaalinen oppimisfoorumi, joka lisää työelämän ja oppilaitoksen välistä vuorovaikutusta, tukee oppimista verkossa opiskeltaessa ja työssäoppimajaksojen aikana. Tuloksena oli sosiaali- ja terveysalan Verkko-

(verkkonen.fi), jonka käyttäjiä ovat sosiaali- ja terveysalan työpaikkaohjaajat, asiantuntijat, aikuiskoulutusorganisaatioiden kouluttajat/opettajat ja opiskelijat. Verkkonen-oppimisfoorumi on avattu muidenkin kuin projektiin osallistuneiden koulutusorganisaatioiden käyttöön.

”Koulutukset ovat kehittäneet työelämän osallistujien ohjaus- ja arviointitaitoja.”

Hankkeessa mukana olevien työelämän edustajien, arvioijien ja työpaikkaohjaajien koulutus toteutettiin uusien teknologispedagogisin menetelmin (verkkoneuvottelu Adobe Connect (AC), verkkonen.fi, Googlen välineet, Wikispaces). Koulutukset ovat kehittäneet työelämän osallistujien ohjaus- ja arviointitaitoja. Hanke on parantanut mukana olevien oppilaitosten aikuiskoulutuksen sosiaali- ja terveysalan opettajien ja kouluttajien teknologispedagogisia taitoja ja osaamista. Verkkonen-oppimisfoorumilla on yli 700 käyttäjää.

Opettajien työelämäjaksoille osallistui 24 kouluttajaa/opettajaa. Työpaikkaohjaaja-

ja arvioijakoulutuksiin osallistui yli 700 työelämän edustajaa. Sosiaali- ja terveysalan koulutuksia järjestettiin kahdella eri paikkakunnalla Aktivassa (Lappeenranta-Imatra) ja Hyriassa (Riihimäki-Hyvinkää) samanaikaisopetuksena. Hyriassa toteutettiin arvioijakoulutusta kokonaan verkossa. Arvioijakoulutuksesta luotiin tuote, jota toteutetaan jatkossa pysyvänä toimintana. Projektissa tuotettiin nauhoitettua ohjeistus- ja opetusmateriaalia, jota voidaan hyödyntää jatkossa. Verkkokokousvälinettä (AC) käytettiin projektin sisäisessä toiminnassa ja työssäoppimisen ohjaamisessa. Opettajat ovat käyttäneet verkkokokousta myös keskinäisessä yhteydenpidossa, mikä on vähentänyt liikkumistarvetta paikkakunnalta toiselle.

Projektissa toteutettiin kouluttajakoulutuksia osallistuvien oppilaitosten keskeisille toimijoille, jotka kouluttivat edelleen henkilöstöä omassa organisaatiossaan. Projektin alkuvaiheessa VirtuaaliAMK:n henkilöstö perehdytti keskeiset projektitoimijat ja kouluttajat AC:n käyttöön. Tämän jälkeen projektitoimijat kouluttivat Aktivassa ja Hyriassa omaa henkilöstöään AC:n käyttöön. Fronter

Oy perehdytti aluksi Verkkosen pääkäyttäjät (7) oppimisfoorumin ylläpitoon. Aktivan ja Hyrian sosiaali- ja terveysalan kouluttajat ja opettajat (33) osallistuivat käyttäjäkoulutukseen. Verkkosen pääkäyttäjät (5) perehdyttivät ja konsultoivat edelleen tarvittaessa opettajia Verkkosen ja muiden verkon välineiden käytössä.

”Verkkonen-oppimisfoorumi tarjoaa uudenlaisen, avoimemman tavan tehdä yhteistyötä oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa..”

Projektissa on laadittu arvioijakoulutuksen (1 ov), työpaikkaohjaajakoulutuksen (3 ov), hoitotyön kirjaamiseen (1 ov) ja verkko-opetuksen koulutuskokonaisuuden (1 ov) avoimet verkko-opetusmateriaalit. Avoimet verkko-opetusmateriaalit käsikirjoitettiin ja ristiinarvioitiin VirtuaaliAMK:n mallia hyödyntäen.

Verkkoseen on tuotettu muitakin avoimia verkkomateriaaleja, esimerkiksi perhepäivähoitajan ammattitutkinnon pakolliset tutkinnon osat. Avoimet verkkomateriaalit ovat käytettävissä verkkonen.fi-sivustolla. Projektissa hyödynnettiin monipuolisesti verkon välineitä. Suunnittelu ja projektin toimenpiteet tehtiin verkkoympäristöissä (AC, Wordpress, Verkkonen.fi jne.).

Verkkonen-oppimisfoorumi tarjoaa uudenlaisen, avoimemman tavan tehdä yhteistyötä oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa. Projektissa toteutettiin asiantuntijavaihtoa Aktivassa ja Hyriassa välillä, esimerkiksi AC:n ja Verkkosen välineiden perehdytyksessä. SOTEFOn ja AYVOT-projektien yhteisessä webinaarissa hyödynnettiin keskusteluseinää ja Twitteriä reaaliaikaisesti yhdessä verkkoneuvottelun kanssa.

Projektissa toteutettiin vertaisarviointi täysin verkkomuotoisena Vankilaopetusta verkossa -projektin kanssa. Sotefo-projekti arvioi Vankilaopetusta verkossa -projektin suunnitteluvaiheen. Vankilaopetusta verkossa -projekti arvioi Sotefon toteutusvaiheen.

Hankkeen aikana aloitetut toimintatavat ovat juurtuneet toteuttajaorganisaatioiden perustoiminnaksi, joita ovat mm. verkkomuotoinen arvioijakoulutus, verkkopainotteinen työpaikkaohjaajakoulutus, verkko-oppimisen käyttö sekä Verkkofoorumien käyttö päivittäisessä opetuksessa ja ohjauksessa. Verkkosen avulla levitetään hankkeessa tuotettuja avoimia opetusmateriaaleja.

”Hankkeen aikana aloitetut toimintatavat ovat juurtuneet toteuttajaorganisaatioiden perustoiminnaksi.”

Tavoitteena jatkossa on Verkkosen laajentuminen eri organisaatioiden ja toimijoiden käyttöön. Hyria koulutus siirtyy Verkkosen hallinnoijaksi hankkeen jälkeen. Aktiva ja Hyria jatkavat yhteistyötä sosiaali- ja terveysalalla laaditun kumppanuussopimuksen mukaisesti. Sopimus sisältää mm. asiantuntijavaihtoa, verkko-opetuksen yhteistä kehittämistä, yhteismarkkinointia ja koulutustarjonnan monipuolistamista.

Projektille asetetut sisällölliset ja määrälliset tavoitteet saavutettiin ja osin ylitettiin. Projektissa kehitetyt toimintatavat ovat juurtuneet osaksi koulutusorganisaatioiden jokapäiväistä toimintaa.

KIRJOITTAJAT

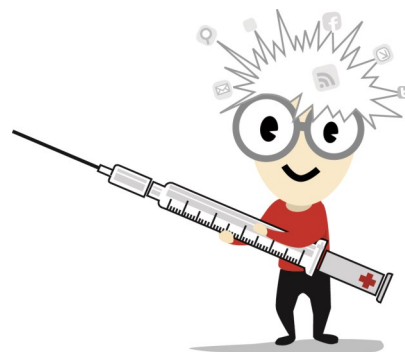
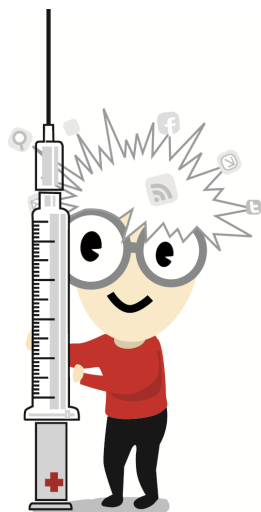
Viivi Juusela, KK, Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA, sosiaali- ja terveysala. SOTEFO-hankkeen projektipäällikkö 2010-2013.

Niilo Korhonen, KM, projektipäällikkö. Hyria koulutus Oy, sosiaali- ja terveysala.

Teija Lehto, FM, erikoissuunnittelija. VirtuaaliAMK-verkoston kehittämissyksikkö, TAMK.

VERKKONEN-HAHMOJA

Verkkonen.fi

Verkkosen hahmon suunnitteli ja toteutti

*Miia Törmänen,
erikoissuunnittelija,
VirtuaaliAMK-verkoston
kehittämisyksikkö,
TAMK.*

Verkkosen hahmon käyttö on rajattu Verkkonen-ympäristön ja Sotefo-hankkeen tarkoituksiin.

Tervetuloa tutustumaan avoimiin oppimisympäristöihin 27.11.2012

Uudet verkko-oppimisympäristöt palvelevat työelämää ja oppilaitoksia sekä yhdistävät asiantuntijoita, opiskelijoita ja kansalaisia. Sosiaali- ja terveysalalle suunnatun Fronter-pohjaisen **Verkkosen** ja seksuaaliterveydestä kiinnostuneille suunnatun avoimen **Moodle-ympäristön** avulla pääset tutustumaan tulevaisuuden verkko-opetukseen ja -oppimiseen jo nyt.

Tilaisuuden tarjoavat **SOTEFO-** ja **AYVOT** -hankkeet.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen: amk.fi/ayvot tai sotefo.wordpress.com

Webinaarin ohjelma

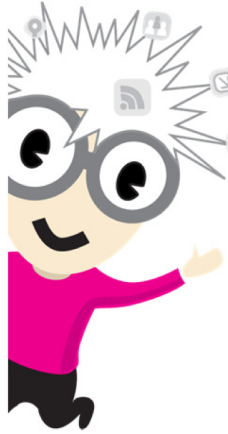
Aamupäivä: sisällöt ja työelämä

09.45	Äänitestaus	12.00	Aamupäivän päätöspuheenvuoro, Karoliina Vuohtoniemi
10.00	Tilaisuuden avaus ja some-palauttekanavan käyttö Niilo Korhonen, projektipäällikkö, Sotefo-hanke, Hyria koulutus Oy Marja Rautajoki, johtaja, VirtuaaliAMK:n kehittämisyksikkö		Lounas 12 - 13
10.10	Jakamalla saat enemmän Mari Varonen, verkkopedagogiikan suunnittelija, Jyväskylän ammattikorkeakoulu		Iltapäivä: opettajat ja tekniikka, ympäristöjen kokeilu
10.25	Sotefo-hanke - sosiaali- ja terveysalan aikuiskoulutuksen ja työelämän virtuaalisen verkoston esittely Viivi Juusela, projektipäällikkö, Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA	13.00	Avoimesti autenttista - pedagoginen puheenvuoro Irja Leppisaari, yliopettaja, Centria
10.45	Ayvot-hankkeen esittely Ilkka Haukijärvi, päällikkö Opetusteknologia-palvelut/TAMK, projektipäällikkö/VirtuaaliAMK	13.20	Sotkeutunut Verkkoeseen - oppijan näkökulma
11.05	Verkkonen.fi - työelämälähtöistä koulutusta verkossa Niilo Korhonen	13.30	Solmut selväksi Verkkosessa, opettajan näkökulma Anu-Liisa Räihälä, opettaja, Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA
11.25	Seksuaaliterveysasema.fi - elämän mittaisesta seksuaaliterveydestä verkossa Karoliina Vuohtoniemi, seksuaaliterapeutti(NACS), hankesuunnittelija, Hiv-tukikeskus	13.40	Verkkosesta tehoja oppimiseen Niilo Korhonen
11.45	Verkkokoulutus työelämän pelastusrenkaana Riitta Pursiainen, toiminnanjohtaja, Hyvinkään Mäntylä	14.00	DIGMA - avointa oppimisympäristöä toteuttamassa Marti Helevirta, järjestelmäasiantuntija, VirtuaaliAMK
		14.15	Kokeile, kysy, kommentoi - tutustu ympäristöihin ja sisältöihin itsenäisesti
		14.45	Keskustelua & palautteen käsittelyä Karoliina Vuohtoniemi
		15.00	Tilaisuuden päätös

SUOMEN VIRTUAALIAMMATTIKORKEAKOULU :: AYVOT-HANKE :: SOTEFO-HANKE

VERKKONEN.FI

TYÖELÄMÄN JA KOULUTUKSEN KOHTAAMISPAIKKA

Ilmoittaudu mukaan päättöseminaariin

Verkkosen käytävillä kuhisee - tule mukaan työelämän ja koulutuksen olohuoneeseen! Sotefo-hanke juhlistaa hankkeen päätöstä ja esittelee sen tuloksia seminaarissa.

[Ilmoittaudu](#) mukaan viimeistään 24.5.2013 lomakkeella:

<https://lomake.tamk.fi/v3/lomakkeet/14520/lomake.html>

Ohjelma

- 9.00 Ilmoittautuminen ja tulokahvit
- 10.00 Tilaisuuden avaus
- 10.10 Tulevaisuus pelissä. Teemu Arina, Dicole Oy.
- 11.20 @Perhonen - perhepäivähoitajien koulutus Verkkosessa. Mari Vartiainen, Hyria.
- 11.40 Rakenteet natisee opetuksessa, Verkkonen kestää. Mirja Hosionaho, Aktiva.
- 12.00 Verkko-opetushankkeen haasteet ja mahdollisuudet. Laura Tarpila, Aktiva.
- 12.15 Lounas
- 13.15 Verkkosen käytävillä kuhisee. Viivi Juusela, Aktiva.
- 13.35 Kokemuksia oppimateriaalien ristiinarvioinnista. Teija Lehto, VirtuaaliAMK.
- 13.55 Verkko-neuvottelulla tehoa työhön ja opiskeluun. Niilo Korhonen, Hyria.
- 14.15 VirtuaaliAMK:n vinkit verkostojohtamiseen. Marja Rautajoki, VirtuaaliAMK-verkoston kehittämissyksikkö.
- 14.35 Opiskelijan kokemuksia Verkkonen.fi -oppimisympäristöstä
- 14.50 Opettajan puheenvuoro, Aktiva: tuoretta näkökulmaa opetukseen työelämäjaksolta
- 15.10 Työelämän odotukset
- 15.30 - 16.00 Päivän yhteenveto ja lähtökahvit

AIKA JA PAIKKA

Ma 10.6.2013

klo 9.00 – 16.00

Lappeenrannan kasino

Ainonkatu 10

53100 Lappeenranta

Seminaari on maksuton,

ja mukaan mahtuu

80 ensin ilmoittautunutta.

Kahvit ja lounas

sisältyvät päivän

ohjelmaan, mutta matka-

ja majoituskuluista

vastaavat osallistujat itse.

Lisätiedot

Verkkonen.fi

sotefo.wordpress.com

Projektipäällikkö

Viivi Juusela

Puh: +358 40 352 4010

viivi.juusela@ek-aktiva.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

VERKKOSEN KÄYTÄVILLÄ KUHISEE

on ESR-rahoitteisen SOTEF0-projektin loppujulkaisu. Projekti toteutettiin ajalla 1.4.2010—31.8.2013. Julkaisu koostuu hanketoimijoiden kirjoittamista käytännönläheisistä artikkeleista.

Julkaisun keskeisiä teemoja ovat mm. projektissa toteutettu Verkkonen.fi-oppimisfoorumi, verkkooppiminen, uusien verkon välineiden ja sosiaalisen median hyödyntäminen oppimisessa, työssäoppimisen ohjaus, verkkomateriaalin tuotanto sekä projektissa toteutetut arvioijakoulutukset.

Teija Lehto (toim.)

Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Sarja B. Raportteja 60.

Tampere 2013

ISSN 1456-002X

ISBN 978-952-9503-41-6(PDF)

Verkkonen.fi
TYÖELÄMÄN JA KOULUTUKSEN VERKOSTO

 Etelä-Karjalan aikuisopisto
AKTIVA

Hyria

VirtuaaliAMK-verkosto

